

GYS

19
AĞUSTOS
tarihinde yapılacak
sınava göre

~~2023~~

T.C. ADALET BAKANLIĞI

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ MÜDÜRÜ - MÜDÜR YARDIMCISI

Görevde Yükselme Sınavı

KONU ANLATIMLI

%100 ÖZGÜN

Adalet Bakanlığı Personeli Personeli Görevde Yükselme ve
Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda özgün olarak
hazırlanmıştır.

ADALET BAKANLIĞI

GYS

GÖREVDE YÜKSELME SINAVI

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdür ve Müdür Yardımcısı

HAZIRLIK KİTABI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZARLAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımını yapılamaz.

ISBN No/Tarih: 978-625-6440-61-6 / 06.06.23

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

DATA Dijital Grafik

KAPAK TASARIMI

DATA Dijital Grafik Tasarım

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık - Ankara

Data Yayınları

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

ÖN SÖZ

Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda; Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrosu için görevde yükselme sınavı belirli periyotlarda yapılmaktadır.

Bu kapsamda görevde yükselme sınavına kendinizi hazırlayacağınız güncel mevzuat ve akabinde kendinizi soru çözerek değerlendireceğiniz güncel sorulardan oluşan ve bütün konuları kapsayan bu kitabımızı hazırlamış bulunmaktayız. Data Yayınları olarak siz değerli GYS sınavına girecek adaylar için elinizdeki hazırlanmış kitabımızın çok faydalı olacağına inanıyoruz ve yapılacak sınavda başarılar diliyoruz.

Data Yayınları

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com

adresine e-posta ile veya

0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız

üzerinden iletebilirsiniz.

V) VI) ADLİ DESTEK VE MAÇDUR HİZMETLERİ MÜDÜRÜ ve MÜDÜR YARDIMCISI (Taşra)

A)	Görevde Yükselme Sınavında Tüm Gruplara Ortak Sorulacak %40'lık Bölümde Yer Alan Konular	
	T.C Anayasası (Genel Esaslar, Temel Hak ve Ödevler, Devletin Temel Organları) a)Genel Esaslar b)Temel Hak ve Ödevler c)Devletin Temel Organları	10
	Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi, Ulusal Güvenlik	4
	Devlet Teşkilatı ve İlgili Mevzuat	4
	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Mevzuat	5
	Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma ile ilgili Kurallar	5
	Halkla İlişkiler	4
	Etik Davranış İlkeleri	4
	Bakanlık Merkez Teşkilatı	1
	Adli ve İdari Yargı Adalet Komisyonlarının Yapısı ve Görevleri İle Yargı Örgütü	1
	Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi	1
	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	1
	ORTAK ALAN TOPLAM SORU	40
B)	Bu bölümde unvanların görevleriyle ilgili konulardaki sorular yer almakta olup Soru sayısı 60 tır	
1)	1) BAKANLIK GENELGELERİ	
	-176 Sayılı ADMHDB Genelgesi – Adli Görüşme Odaları	3
	-170/1 Sayılı ADMHDB Genelgesi-Cinsel Dokunulmazlığa Karş İşl nen Su Soruşturma- ları	
	-154/2 Sayılı ADMHDB Genelgesi- Aile İçi ve Kadın Ka şı Ş ddet n önlenmesi	
	-2012/20 Sayılı Başbakanlık Genelgesi- Çocuk İz Merk zi	
2)	BİLGİSAYAR VE ULUSAL YARGI AĞI BİLİŞİM SİST İ (UYAP)	5
	-5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu	
	-6100 sayılı Hukuk Muhakemeler K nunu un 445. Maddesi	
	-5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanu unun 38/A maddesi	
	-Bölge Adliye ve Adli Yarg İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizm tlerini Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 5. Maddesi	
	-Bölge are Mah me eri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin İdari İşler ile Yazı İşleri H me rinin Yürütülmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 5. Maddesi	
	-Ce a M hakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Uygulanması Hakkında Yönet- melik	
3)	ESMİ YAZIŞMA KURALLARI	3
	- Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	
4)	TEBLİGAT HUKUKU	5
	- 7201 sayılı Tebligat Kanunu	
	- Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik	
	- Elektronik Tebligat Yönetmeliği	

5)	GENEL HUKUK BİLGİSİ	28
	-4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (2. Kitap: 1. Kısım, 2.Kısım. 3. Kısım)	
	-5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (2. Kitap: 2. Kısım 6 ncı bölüm 102, 103. maddeleri)	
	-5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (2.Kitap: 1.kısım 2. Bölüm madde 161) (4.Kitap: 1.kısım madde 236) (1. Kitap: 3.Kısım 1.Bölüm 2. Bölüm)(3.Kitap:1.kısım 1. Bölüm madde 180)	
	-6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (4. Kısım: 4. Bölüm) (7. Kısım: 2.Bölüm) (8.Kı- sım: 1. ve 2. Bölüm, Madde 350 ve 367)	
	-1136 Sayılı Avukatlık Kanunu (12. Kısım)	
	-657 sayılı Devlet Memurları Kanunu	
	-63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	
	-Adalet Bakanlığı Disiplin Yönetmeliği	
	-Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Yönetmeliği	
	-2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu (4. Bölüm)	
	-3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	
	-İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar	
	-3717 sayılı Adli Personel İle Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri Ve Tazminat Ver- ilmesi İle 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Ha- kında Kanun	
	-6245 sayılı Harcırah Kanunu (3 kısım 1 bölüm 28 inci madde)	
6)	ÇOCUK HUKUKU	9
	-5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu	
	-Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	
	-Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen İyileştirici ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uyg- ulanması Hakkında Yönetmelik	
	-Çocuk Teslimi Ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlam Ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmelik	
9)	AİLE VE KADIN HUKUKU	7
	-4787 sayılı Aile Mahkemeleşinin Kuruluş, Görev Ve Yargılama Usullerine Dair Kanun	
	-6284 Sayılı Saygı Aileinin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	
	-6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği	
	-Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik	
	6284 Sayılı Kanun Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Dair Yönetmelik	
	TOPLAM SORU	100

İÇİNDEKİLER

ORTAK KONULAR

ÜNİTE 1 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	8
TESTLER	
ÜNİTE 2 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ	80
TESTLER	
ÜNİTE 3 ULUSAL GÜVENLİK	143
TESTLER	
ÜNİTE 4 TÜRK İDARİ YAPISI	156
BÖLÜM 1 İDARE HUKUKU	156
TESTLER	

BÖLÜM 2 TÜRKİYE'NİN İDARİ YAPISI	171
TESTLER	
ÜNİTE 5 5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU	185
TESTLER	
ÜNİTE 6 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU	204
TESTLER	
ÜNİTE 7 TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ	282
TESTLER	
ÜNİTE 8 HALKLA İLİŞKİLER - İLETİŞİM BECERİLERİ VE DAVRANIŞ KURALLARI	338
TESTLER	
ÜNİTE 9 ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ	367
TESTLER	
ÜNİTE 10 BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI	391
TESTLER	
ÜNİTE 11 ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE GÖREVLERİ İLE YARGI ÖRGÜTÜ	395
TESTLER	
ÜNİTE 12 UYAP	399
TESTLER	
ÜNİTE 13 5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	415
TESTLER	

UNVAN KONULARI

ÜNİTE 14 GENELGELER	463
TESTLER	
ÜNİTE 15 5070 SAYILI ELEKTRONİK İMZA KANUNU	480
TESTLER	
ÜNİTE 16 6100 SAYILI HUKUK MUHALEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ	491
TESTLER	
ÜNİTE 17 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNUNUN 38/A MADDESİ	492
TESTLER	
ÜNİTE 18 BÖLGE ADLİYE VE AİLE YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ	494
TESTLER	
ÜNİTE 19 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE İZİN İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ	497
TESTLER	
ÜNİTE 20 CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK	499
TESTLER	
ÜNİTE 21 RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	506
TESTLER	
ÜNİTE 22 7201 SAYILI TEBLİGAT KANUNU	540
TESTLER	
ÜNİTE 23 TEBLİGAT KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK	556
TESTLER	
ÜNİTE 24 ELEKTRONİK TEBLİGAT YÖNETMELİĞİ	572
TESTLER	
ÜNİTE 25 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU 2. KİTAP 1.2.3.KISIM	581
TESTLER	
ÜNİTE 26 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU (2. KİTAP 2. KISIM 6 NCI BÖLÜM 102, 103. MADDELERİ)	634
TESTLER	
ÜNİTE 27 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNUNUN (1. KİTAP: 1. KISIM, 1. BÖLÜM, 2. BÖLÜM, 3.	

BÖLÜM, 4. BÖLÜM; 2. KISIM, 1. BÖLÜM, 2. BÖLÜM)	638
TESTLER	
ÜNİTE 28 6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU (4. KISIM 4. BÖLÜM) (7. KISIM 2.BÖLÜM) (8.KISIM 1. VE 2. BÖLÜM, MADDE 350 VE 367	651
TESTLER	
ÜNİTE 29 1136 AVUKATLIK KANUNU 12.KISIM	659
TESTLER	
ÜNİTE 30 ADALET BAKANLIĞI DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ	664
TESTLER	
ÜNİTE 31 ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ	687
TESTLER	
ÜNİTE 32 2828 SAYILI SOSYAL HİZMETLER KANUNU 4.BÖLÜM	727
TESTLER	
ÜNİTE 33 3071 SAYILI DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN	731
TESTLER	
ÜNİTE 34 İÇ KONTROL VE ÖN MALİ KONTROLE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR	734
TESTLER	
ÜNİTE 35 3717 SAYILI ADLİ PERSONEL İLE DEVLET DAVALARINI TAKİP EDENLERE YOL GİDER VE AZMİNAT VERİLMESİ İLE 492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNUN BİR MADDESİNİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI HAKKINDA KANUN	744
TESTLER	
ÜNİTE 36 6245 SAYILI HARCIRAH KANUNU MADDE 28	747
TESTLER	
ÜNİTE 37 5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNU	749
TESTLER	
ÜNİTE 38 ÇOCUK KORUMA KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN USÛL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	766
TESTLER	
ÜNİTE 39 ÇOCUK KORUMA KANUNUNA GÖRE VERİLEN KORUYUCU VE DESTEKLEYİCİ TEDBİR KARARLARININ UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK	781
TESTLER	
ÜNİTE 40 ÇOCUK TESLİMİ VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASINA İLİŞKİN İLÂM VE TEDBİR KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİNE DAİR YÖNETMELİK	794
TESTLER	
ÜNİTE 41 487 SAYILI AİLE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİNE DAİR KANUN	815
TESTLER	
ÜNİTE 42 6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN 820 TESTLER	
ÜNİTE 43 6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUNA İLİŞKİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ	835
TESTLER	
ÜNİTE 44 ŞİDDET ÖNLEME VE İZLEME MERKEZLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK	851
TESTLER	
ÜNİTE 45 6284 SAYILI KANUN KAPSAMINDA TEKNİK YÖNTEMLERLE TAKİP SİSTEMLERİNİN KULLANILMASINA DAİR YÖNETMELİK	872
TESTLER	

**GÖREVDE YÜKSELME SINAVINDA TÜM GRUPLARA ORTAK
SORULACAK %40'LIK BÖLÜMDE YER ALAN KONULAR**

No.	Görevde Yükselme Sınavında Tüm Gruplara Ortak Sorulacak %40'lık Bölümde Yer Alan Konular	Soru Sayısı
1	T.C Anayasası (Genel Esaslar, Temel Hak ve Ödevler, Devletin Temel Organları) a)Genel Esaslar b)Temel Hak ve Ödevler c)Devletin Temel Organları	10
2	Atatürk ilkele i ve İnkılap Tarihi, Ulusal Güvenlik	4
3	Devlet Teşkilatı İlgili Mevzuat	4
4	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Mevzuat	5
5	Tüccar Dil Bilgisi ve Yazışma ile ilgili Kurallar	5
6	Halkla İlişkiler	4
7	Etik Davranış İlkeleri	4
8	Bakanlık Merkez Teşkilatı	1
9	Adli ve İdari Yargı Adalet Komisyonlarının Yapısı ve Görevleri İle Yargı Örgütü	1
10	Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi	1
11	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	1
TOPLAM		40

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli **bir üyesi** olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yanında;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlemiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetkilerine görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarında, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ile muvafak sadakatle yorumlanıp uygulanacak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve evdinin

BİRİNCİ KISIM
GENEL ESASLAR

Madde -1	Devletin şekli
Madde -2	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6	Egemenlik
Madde -7	Yasama yetkisi
Madde -8	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9	Yargı yetkisi
Madde-10	Kanun önünde eşitlik
Madde-11	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı,

İKİNCİ KISIM TEMEL HAKLAR VE ÖDEVLER

Genel Hükümler

- Temel hak ve hürriyetlerin niteliği
- Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması
- Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması
- Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması
- Yabancıların durumu

Kişinin Hakları ve Ödevleri (Negatif Statü Hakları - Koruyucu Haklar)

- Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı
- Zorla çalıştırma yasağı
- Kişi hürriyeti ve güvenliği
- Özel hayatın gizliliği ve korunması
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- Din ve vicdan hürriyeti
- Düşünce ve kanaat hürriyeti
- Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti
- Bilim ve sanat hürriyeti
- Basın ve yayımla ilgili hürriyetler
- Toplantı ve yürüyüş hürriyeti
- Mülk edinme hakkı
- Hakların korunmasıyla ilgili hükümler
- İşpat hakkı
- Temel hak ve hürriyetlerin korunması

Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler (Pozitif Statü Hakları - İsteme Hakları)

- Ailenin korunması ve çocuk hakları
- Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi
- Kamu yararı
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Çalışma ile ilgili hükümler
- Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt
- Ücrette adaletin sağlanması
- Sağlık, çevre ve konut

- Gençlik ve spor
- Sosyal güvenlik hakları
- Tarih, kültür ve tabiat varlığının korunması
- Sanatın ve sanatçının korunması
- Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları

Siyasi Haklar ve Ödevler (Aktif Statü Hakları, Katılma Hakları)

- Türk vatandaşlığı
- Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları
- Siyasi partilerle ilgili hükümler
- Kamu hizmetlerine girme hakkı
- Vatan hizmeti
- Vergi ödevi
- Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

Örnek Soru Tarzı

1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi siyasi haklar ve ödevler başlığı altında düzenlenmemiştir?

- A) Türk vatandaşlığı
- B) Vergi ödevi
- C) Kamu hizmetlerine girme hakkı
- D) Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı
- E) İşpat hakkı

Cevap E

1. test

1982 ANAYASASI GENEL ESASLAR

1. Atatürk milliyetçiliği hangi milliyetçilik anlayışını benimsemektedir?

- A) Objektif milliyetçilik
- B) Subjektif milliyetçilik
- C) Coğrafi milliyetçilik
- D) Dini milliyetçilik

2. Cumhuriyete ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Hem bir devlet şekli hem de bir hükümet şeklidir.
- B) Egemenliğin toplumun tümüne ait olduğu devleti ifade eder.
- C) Türk inkılabının orta aç kardığı cumhuriyetçilik anlayışı sadece hükümdarlığın reddi anlamını taşır.
- D) Veraset ilkinin rol oynamadığı bir hükümet sistemini anlatır.

3. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi teklif dahi edilmeyen hükümleri arasında yer alır?

- A) Türkiye devleti bir cumhuriyettir.
- B) 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme hakkına sahiptir.
- C) Cumhurbaşkanının görev süresi 5 yıldır.
- D) 18 yaşını dolduran her Türk, milletvekili seçilebilir.

4. 1982 Anayasası'na göre egemenlik aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Millete
- B) Devlete
- C) Yargıya
- D) Cumhurbaşkanına

5. "Türkiye Cumhuriyeti, toplun huzuru, milli dayanışma ve a a et anlayışı içinde, insan haklarına saygılı Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkeler dayana laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

1982 anayasası'nın yukarıdaki bu hükmü, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Cumhuriyetin niteliklerini
- B) Anayasanın bağlayıcılığını ve üstünlüğünü
- C) Egemenliği
- D) Devletin bağımsızlığını

6. 1982 Anayasası'ndaki "Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz." hükmü, aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Yasama yetkisi
- B) Kanun önünde eşitlik
- C) Egemenlik
- D) Devletin büyüklüğü

ÜÇÜNCÜ KISIM CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Yasama

I. Türkiye Büyük Millet Meclisi

A. Kuruluşu: –Madde 75

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur.

B. Milletvekili seçilme yeterliliği: –Madde 76

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkökul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam **bir yıl** veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, aç kçılık Resmî ihale ve alım satımlara fesat karışırma, Devlet sırlarını açığa vurma, t rör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

Hakimler ve avcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.

C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının seçim dönemi: –Madde 77

(Değişik: 21/1/2017-6771/4 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci maddedeki usule göre ikinci oylama yapılır.

D. Seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler: –Madde 78

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin **bir yıl** geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden **otuz ay** geçmedikçe ara seçimle gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimleri in **ç a** içinde yapılmasına karar verilir.

Genel seçimlere **bir yıl** kala, ara seçimi yapılamaz.

(*Ek fıkra: 27/12/2002-4777/2 md.*) Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

E. Seçimlerin genel yönetim ve denetimi: –Madde 79

Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzeni içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundadır.

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911 - 1912)

Savaşın Nedenleri

- İtalya'nın sömürge elde etmek istemesi
- İtalya'nın Trablusgarp'ta bulunan petrolü ele geçirmek istemesi
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın ve savunmasız olması
- İtalya'nın Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemesi
- Osmanlı Devleti'nin bölgede zayıf olması
- İtalya'nın Akdeniz Antlaşması'yla İngiltere ve Fransa'nın desteğini alması
- Savaş öncesinde İtalya ile Rusya arasında **Racconigi Antlaşması**'nın imzalanması

Gelişmeler

- ✓ Osmanlı Devleti bölgeye karadan ve denizden müdahalede bulunacak bir durumda olmadığı için bölgeye yalnız gönüllü vatansever subaylar gitti.
- ✓ Mustafa Kemal, Enver Bey, Nuri Bey gibi subaylar 8 Ağustos 1911'de bölgeye hareket etti.
- ✓ Mustafa Kemal "şerif" takma adıyla gazeteci kimliği altında Arap kılıfına bürünerek bölgeye ulaşmayı başardı.
- ✓ Trablusgarp'ta yerel direniş, başlatan Mustafa Kemal Tobruk ve Derna'de Enver Paşa ise Bingazi'de önemli başarılar elde ettiler.
- ✓ Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için On İki Adayı işgal edip Çanakkale Boğazı'nı ablukaya aldı.
- ✓ Balkan Savaşlarının da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı.
- ✓ 15 Ekim 1912'de İsviçre'nin Ouchi (Uşi) kasabasında antlaşma imzalandı.

Uşi Antlaşması (1912)

- Uşi Antlaşması ile Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- Balkan Savaşları'nın çıkmasından dolayı On İki Ada ve Rodos Yunan tehlikesine karşı kısa süre için İtalya'ya bırakıldı. (İtalya 1947 Paris Antlaşması ile bu yerleri Yunanistan'a bırakmıştır.)
- Trablusgarp dini yönden Osmanlı Devleti'ne bağlı kalacaktır. Böylece Osmanlı Trablusgarp ile kültürel bağlılığını korumak istemiştir.
- Trablusgarp ve Bingazi'nin 1909'dan beri Duyun-u Umumiye'ye olan borçlarını İtalya üstlenecek.
- Kapitulasyonun kaldırılması konusunda İtalya Osmanlı'ya aracı olacak.

Trablusgarp Savaşı'nın Önemi

- Dünya savaş tarihinde ilk kez uçak bu savaşta İtalyanlar tarafından kullanılmıştır.
- Kuzey Afrika'daki son Osmanlı toprak parçası kaybedilmiştir.
- Enver Paşa Tüccar Hamdi Bey takma ismiyle bölgeye gitmiştir.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.
- Bu savaş Padişah V. Mehmet (Reşat) Dönemi'nde yaşanmıştır.

BALKAN SAVAŞLARI

I. BALKAN SAVAŞI (1912 - 1913)

Savaşın Nedenleri

- Fransız İhtilali'yle yayılan milliyetçilik akımı
- Rusya'nın panslavist politikası
- Reval Görüşmeleri ile İngiltere'nin Rusya'yı Balkan politikasında serbest bırakması
- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi
- Kiliseler sorununun Balkan devletleri lehine çözülmesi

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

2. BÖLÜM

MUSTAFA KEMAL'İN İSTANBUL'A GELİŞİ (13 Kasım 1918)

- Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'nın kaldırılması ve Mondros'un maddelerine karşı çıkması sonucu Suriye - Filistin Cephesi'ndeki Mustafa Kemal İstanbul'a çağrıldı.
- Aldığı emirle 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelen M. Kemal İstanbul Limanı'nda bulunan İtilaf gemilerini görünce yanında yer alan yaveri Cevat Abbas'a "Geldikleri gibi giderler" demiştir.
- Mustafa Kemal İstanbul'a geldikten sonra İstanbul'da bir dizi çalışmalarda bulunmuştur. Bunlar:
 - Fethi Bey ile birlikte **Minber** gazetesini çıkarmıştır.
 - Tevfik Paşa Hükümetine karşı tavır almıştır.
 - İzzet Paşa Hükümetinde Harbiye Nazırı olmak istemiştir.
 - Padişah Vahdettin ile görüşmelerde bulunmuştur.
 - İstanbul'a yapabileceği bir şey olmadığı görüncü Anadolu'ya geçme yollarını araştırmıştır.

MUSTAFA KEMAL'İN SAMSUN'A ÇIKIŞI (19 MAYIS 1919)

- Rum çetelerinin Karadeniz Bölgesi'nde Türk halkına saldırısı artmıştı oysa Rumlar, Türk halkının kendilerine zulüm yaptığını iddia ediyordu.
- Tüm bu gelişmeler üzerine İngilizler Osmanlı Devleti'nden tedbir alınmasını istedi.
- Karadeniz Bölgesi'ndeki gelişmeler için Padişah ve hükümet Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişi olarak görevlendirdi.
- Mustafa Kemal bu görev doğrultusunda;
 - Ulusal kuruluşları dağıtmak
 - Halkın elindeki silah ve cephaneyi toplamak
 - Karışıklık çıkaranları cezalandırmak

- Görev bölgesinde güvenliği sağlamak için faaliyetler yürütecekti.
- Mustafa Kemal'in asıl amacı ise ulusal bilinci diriltmek ve ulusal bağımsızlığı sağlamaktı.
- 9. Ordu Müfettişi olarak yetkili olduğu iller arasında Sivas, Erzurum, Van, Kastamonu, Ankara, Bitlis, Diyarbakır ve Trabzon bulunmaktadır.
- Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak basmasıyla Kurtuluş Savaşı fiilen başladı.
- Samsun'a çıktıktan hemen sonra bölgedeki durumu inceleyerek rapor hazırladı.

Samsun Raporu (20-22 Mayıs 1919)

- Ölçüde sayışı bozan Rumlardır.
- Unanların İzmir'i işgal etmesi haksızdır. İşgaller kabul edilemez.
- Türk milleti yabancıların manda ve himayesine girmeye karşıdır.
- Bu rapor Kurtuluş Savaşı'nın ilk yazılı belgesidir.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

Kararları

- İzmir, Aydın ve Manisa'nın işgali yurdun her yerinde mitinglerle protesto edilmelidir.
- İtilaf Devletlerine ve İstanbul Hükümeti'ne işgalleri kınayan protesto telgrafları çekilmelidir.
- Haksız duruma düşmemek için azınlıklara karşı herhangi bir saldırıdan kaçınılmalıdır.

Önemi ve Sonuçları

- İşgaller karşısında millî bilincin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.
- Kurtuluş Savaşı'nın ilk genelgesidir.
- Mondros'a karşı ilk açık tepkidir.
- Mustafa Kemal resmi görevinin dışına ilk kez çıktı.
- Mustafa Kemal İstanbul'a geri çağrıldı.

Boğazlıyan Ayaklanması

- Yozgatlı Çapanoğulları ailesinin kıskırtmaları sonucu çıkmıştır.

Şeyh Recep Ayaklanması

- Sivas civarında Şeyh Recep tarafından çıkarılmıştır.

AZINLIKLARIN ÇIKARDIĞI AYAKLANMALAR

Ermeni Ayaklanmaları

- Doğu ve Güneydoğu'da çıkmıştır. Ermenilere karşı Kazım Karabekir komutasındaki birlikler ayaklanmaları bastırmıştır.

Rum Ayaklanmaları

- Kuzey Anadolu'da çıkmıştır. Rumlara karşı Nurettin Paşa komutasındaki birlikler ayaklanmaları bastırmıştır.

Yunan Ayaklanmaları

- Doğu Trakya ve Batı Anadolu'da çıkmıştır.

Ayaklanmaların Sonuçları

- Hıyanet-i Vatan Kanunu çıkarıldı. (İlk yargılanan kişi Damat Ferit Paşa'dır.)
- Askerden kaçmaları önlemek için Firariler Kanunu çıkarıldı.
- Kurucu Millîye kaldırıldı. Düzenli ordunun kurulması hızlandı. İstanbul Hükümeti ile haberleşmenin kesilmesi kararı alındı.
- Ankara Müftüsü Rifat Börekçi tarafından Milli Mücadele'yi destekleyen fetva yayımlandı. Vergilerin TBMM adına toplanması kararı alındı.
- Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması uzun süre almıştır.
- İstiklal Mahkemeleri kuruldu. İstiklal Mahkemelerinin üyeleri milletvekilleri idi. Halkı bilgilendirmek amacıyla İrşad (Öğüt) heyetleri kurulmuştur.

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

Sevr Antlaşması'na Göre İtilaf Devletlerinin Toprak Paylaşımı

Sevr Barış Antlaşması, Damat Ferit Paşa'nın eski komutan ve nazırlardan oluşan altınat Şurası (Hadi Paşa, Rıza Tevfik Bey, Reşat Halis Bey) tarafından imzalanmıştır.

Kararları

- İstanbul, Osmanlı'nın başkenti olarak kalacak, azınlık hakları korunmazsa burası da alınacaktır.
- Boğazlar uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecektir.
- Zorunlu askerlik kaldırılacaktır.
- Kara ordusu ve deniz ordusu sınırlandırılacaktır.
- Osmanlı maliyesi İtilaf Devletleri'nin kontrolünde olacaktır.
- Kapitülasyonlar bütün devletlere verilecektir.
- Osmanlı, savaş tazminatı ödeyecektir.
- Doğu Trakya ve Batı Anadolu Yunanlılara verilecektir.
- Adana, Urfa, Antep, Suriye Fransa'ya verilecektir.
- Batı Anadolu'nun bir bölümü ve Konya İtalya'ya verilecektir.
- Doğuda Ermeni ve Kürt Devleti kurulacaktır.
- Rodos ve On iki Ada İtalya'ya; Ege Adaları Yunanistan'a verilecektir.

DOĞU CEPHESİ

- Ermenilere karşı açılmıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'na göre Osmanlı ordusu terhis edilip Kafkas bölgesi boşaltılınca Ermeniler Erzincan'a kadar olan Doğu Anadolu Bölgesi'ni işgal etmişlerdir.
- Mondros'a rağmen dağıtılmamış ve TBMM'nin doğudaki tek düzenli birlikleri olan Kazım Karabekir komutasındaki 15. Kolordu TBMM'nin emri ile 1920'nin sonbaharında taarruza çıkarak Ermenileri bölgeden atmış ve Gümrü Antlaşması ile bu cephe kapanmıştır.

GÜMRÜ ANTLAŞMASI (3 ARALIK 1920)

- Bu antlaşma Kazım Karabekir tarafından imzalanmıştır.
- Bu antlaşmayla; Aras Nehri ve Çıldır Gölü sınır kabul edildi. Kars, Kağızman, Kulp, Sarıkamış ve Iğdır Türklere verildi.
- Ermeniler Sevr Antlaşması'ndan vazgeçti ve Misakımillî'yi kabul etti.
- Ermeniler istatistikî olarak Türk tarafı siyasi ve askeri yönde bulunabilecektir.
- TBMM'nin ilk antlaşmasıdır.
- TBMM'yi ve Misakımillî'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır.
- TBMM'nin ilk siyasi ve askeri başarısıdır.
- Türkiye Devleti tabirinin kullanıldığı ilk antlaşmadır.

GÜNEY CEPHESİ

- Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Urfa, Antep, Maraş İngilizler tarafından işgal edilmiştir.
- Daha sonra aralarında imzaladıkları Suriye İtilafnamesi ile anlaşmaya vararak İngiltere işgal ettiği Antep, Urfa ve Maraş şehirlerini Fransa'nın işgaline terketmiştir.

- Fransa buradaki emellerini gerçekleştirmek için Ermenileri kullanmıştır.
- Güney Cephesi'nde Kuva-yı Milliye birlikleri mücadele etmiştir. Güney Cephesi'ndeki komutanlar: Kılıç Ali ve Yörük Salim Bey Maraş'ta; Yüzbaşı Ali Saip Bey Urfa'da; Topçu Kemal Bey, Piyade Yüzbaşı Osman Bey ile Yüzbaşı Ratip Bey Adana'da; Teğmen Said Bey Antep'te önemli hizmetler vermiştir.
- 11 Şubat 1920'de Maraş, 10 Nisan 1920'de Urfa, 25 Aralık 1921'de Antep, 5 Ocak 1922'de Adana düşmandan arındırılmıştır.
- 1921'de Antep "Gazî", 1923'te Maraş'a "Kahraman", 1924'te Urfa'ya "Şanlı" unvanları verilmiştir.
- 1924'te İnebolu'ya, 1925'te Maraş'a, 2008'de Gaziantep'e ve 2016'da Urfa'ya İstiklal Madalyası verilmiştir.

BATI CEPHESİ

- En büyük mücadele bu cephede İngilizlerin desteklediği Yunanlılara karşı verilmiştir.
- Batı Cephesi Balıkesir ve Alaşehir Kongresi'yle açılmıştır.
- Sivas Kongresi'nde Temsil Heyeti tarafından Batı Cephesi'ne Ali Fuat atanmıştır.
- Gediz Muharebesi'nde alınan yenilgi sonucu Ali Fuat Cebesoy bu cepheden ayrılarak Moskova Büyükelçiliğine gönderilmiştir.
- Batı Cephesi'nin kuzeyine İsmet İnönü, güneyine ise Refet Bey getirilmiştir. İsmet İnönü'yü kabul etmeyen Çerkez Ethem isyan etmiştir.
- Bu süreçten sonra Batı Cephesi'nde düzenli birlikler etkili olmuştur.

DÜZENLİ ORDU (8 KASIM 1920)

Kurulma Sebepleri

- Kuva-yı Milliye birliklerinin Yunanlıları durduramaması (Gediz Muharebesi)

ATATÜRK İNKILAPLARI

4. BÖLÜM

ATATÜRK İNKILAPLARI

İnkıpların Özellikleri

- ✓ Aydınlanma ve yenilenme hareketidir.
- ✓ Modern ve çağın gereklerine uygundur.
- ✓ İnkıplar birbirinin tamamlayıcısıdır.
- ✓ Toplumun ihtiyaçlarından doğmuştur.
- ✓ Dogmatik değildir.
- ✓ Ulusal egemenliğe dayanır.

İnkıpların Amaçları

- ✓ Milletın refah düzeyini yükseltmek
- ✓ Her yönden modernleşmeyi sağlamak
- ✓ Ulusal egemenliği yerleştirmek
- ✓ Batı ile bütünleşmek
- ✓ Türkiye'yi çağdaş toplum seviyesine yükseltmek
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını sürdürmek

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyetin ilan edilmesi
- Ankara'nın başkent yapılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Çok partili hayata geçiş denemeleri
- TBMM'nin açılması
- 1924 Anayasası'nın ilanı

SOSYAL ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- Kılık - Kıyafet Kanunu
- Soyadı Kanunu
- Takvim, saat, rakam ve ölçülerde değişiklik

EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- İzmir İktisat Kongresi
- Tarım alanındaki gelişmeler
- Ticaret alanındaki gelişmeler
- Sanayi alanındaki gelişmeler

EĞİTİM ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- Medreselerin kapatılması
- Maarif Teşkilatı Kanunu'nun çıkarılması
- Yeni Harf'in kabulü
- Türk Tarih ve Türk Dil kurumlarının açılması
- Millet Mektepleri ve Halk Evlerinin açılması
- Üniversite Reformu

HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
- Anayasalar
- Kadınlara hakların verilmesi

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 KASIM 1922)

Saltanatın kaldırılması ile ilgili TBMM'ye teklifi Sinop milletvekili Rıza Nur sunmuştur.

Sebepleri

- Laik devlet düzeni ve milli egemenlik ilkesi ile bağdaşmaması
- Milli egemenliğe geçilmek istenmesi
- Padişahın İtilaf Devletleri ile işbirliği içinde olması
- Osmanlı Devleti'nin Lozan Konferansı'na davet edilmesinden dolayı ortaya çıkabilecek bir kargaşayı önleme ve böylece konferansa tek güçle gitme isteği

ATATÜRK'ÜN HAYATI, DÜŞÜNCE SİSTEMİ VE İLKELERİ

5. BÖLÜM

ATATÜRK'ÜN HAYATI

- Mustafa Kemal 1881 yılında Selanik'te doğdu. Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi'dir.
- Baba tarafı Kocacık yöreklerinden, anne tarafı Konyar yöreklerindedir. Babası Ali Rıza Efendi gümrük muhafaza memurluğu yapmıştır. Annesi Zübeyde Hanım ticaretle uğraşan bir babanın kızıdır.
- Mustafa Kemal'in Fatma, Ahmet, Ömer, Makbule ve Naciye adında beş kardeşi vardır.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk 10 Kasım 1938'de siroz hastalığından hayata veda etmiştir.
- Naaşı Dolmabahçe Sarayı'nda halkın ziyaretine açılır. 20 Kasım'da Etnografya Müzesi'ne alınır. 1953'te Anıtkabir'e nakledilir.

Atatürk'ün Okuduğu Okullar

- Selanik Mektebi (Geleneksel yöntemlerle eğitim yapan)
- Selanik Emsal Efendi Okulu (Modern yöntemlerle eğitim yapan)
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi
- Selanik Askeri Rüştiyesi (Askeri ve siyasi hayatının temelleri atıldı. Kemal ismini aldı.)
- Manastır Askeri İdadisi (Türk tarihine ilgi duymaya başladı.)
- İstanbul Harp Okulu
- İstanbul Harp Akademisi

Atatürk'ün Görev Yaptığı Yerler

- 1905: Şam 5. Ordu (Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu.)
- 1907: Kolağası rütbesiyle Makedonya (İttihat ve Terakki'den ayrıldı.)

- 1909: III. Ordu'nun Selanik Tümeni Kurmay Başkanlığı
- 1910: Fransa'da düzenlenen Picardi Manevraları'na katıldı. Bu onun Batı ile ilk temasıdır.
- 1911: Trablusgarp Savaşı'nda Binbaşı oldu.
- 1913: II. Balkan Savaşı'nda Bolayır Kolordusu'nda görev aldı ve Edirne'nin alınmasında rol oynadı.
- 1913: Sofya askeri atesi (aşem literlik) oldu.
- 1915: Çanakkale Savaşları'nda Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da mücadele etti ve Anafartalar Grup Komutanlığı yaptı.
- 1916: Kafkas Cephesi'nde Muş ve Bitlis'i geri aldı. Tümgeneralliğe yükseltildi.
- 1917: Suriye, Filistin Cephesi'nde 7. Ordu Komutanlığı görevi üstlendi. Veliht Vahdettin ile Almanya ziyaretine gitti.
- 1918: Avusturya'da (Karlsbad) kısa süreli tedavi gördü.
- 1918: Yıldırım Orduları Komutanlığı'nı Alman Sandres'ten devraldı.

Milli Mücadele ve Sonrası Atatürk'ün Üstlendiği Görevler

- 9. Ordu Müfettişliği (1919)
- Temsilciler Kurulu Başkanı (1919)
- Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanlığı (1919)
- Son Osmanlı Mebusan Meclisinde Erzurum Milletvekilliği (1920)
- Birinci TBMM'de Ankara Milletvekilliği (1920)
- Birinci TBMM Başkanlığı (1920)
- Başkomutanlık (1921)
- Cumhuriyet Halk Partisi Başkanlığı (1923)
- Cumhurbaşkanlığı (1923 -1938)

1923 - 1932 YILLARI ARASINDA TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- Türkiye, Lozan Antlaşması'nın imzalanmasının ardından ağırlıklı olarak iç politikaya yönelmiş ve dış politikayı ikinci planda tutmuştur.
- Bunda iki önemli gerekçe etkili olmuştur.
 - ▶ Lozan Antlaşması'yla Misak-ı Milli İlkelere büyük oranda ulaşılması ve Türkiye'ye yönelik herhangi bir devletin tehdit unsuru oluşturulmaması
 - ▶ Yeni Türk Devleti'nin yeniden yapılandırılmasına gereksinim duyulması
- Türkiye bu dönemde İngiltere'yle Musul; Fransa ile borçlar ve yabancı okullar, Suriye sınırı; Yunanistan ile nüfus mübadelesi gibi Lozan'dan kalma konularda sorunla yaşamıştır.
- Türkiye, bu sorunların millî çıkarlara uygun çözümlenmesi için ar gü üyle uğraşmıştır.

Musul Sorunu

- Musul, Mondros'un 7. maddesi gereğince İngilizler tarafından işgal edilmişti.
- Lozan Antlaşması'yla Musul sorunu sonraya bırakılmıştır.
- 1924 yılında İngiltere ve Türkiye arasında yapılan Haliç Konferansı'nda da bir sonuç alınamayınca sorun Milletler Cemiyetine taşınmıştır.
- Milletler Cemiyeti Brüksel Hattı adı altında geçici sınır çizerek Musul'un Irak'a ait olduğunu kabul etti.
- Türkiye'nin Musul ile ilgili görüşmelerini sürdürdüğü sırada 1925 yılında Şeyh Said İsyanı başladı. Bu durum dış politika ile yeterince ilgilenememesine yol açtı.

- Batılı devletlerle zıt düşmeyi dış politika esasları içerisinde reddeden Türkiye fazla diretmeyerek 5 Haziran 1926'da İngiltere ile Ankara Antlaşması'nı imzaladı.
- Bu antlaşmaya göre;
 - ▶ Musul ve Kerkük Irak'a bırakılacaktır.
 - ▶ Musul petrol gelirlerinin %10'u 25 yıl boyunca Türkiye'ye verilecektir
 - ▶ Hakkari Türkiye'ye bırakılacaktır.
- Musul'un elden çıkması da Şeyh Said İsyanı ve Nasırı Ayaklanması etkili olmuştur.

Nüfus Mübadelesi

- Lozan'a göre İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türkleri dışında kalan Anadolu'daki Rumlarla Yunanistan'daki Türkler yer değiştirecekti.
- Fakat Yunanistan Mondros sırasında İstanbul'a yerleşmiş Rumları da İstanbul'da bırakmak isteyince sorun çıktı.
- 1928 yılında bu sorunlar Milletler Cemiyeti'nde görüşüldüğü halde çözülemedi.
- 1930 Haziran ayındaki anlaşmayla sorun çözümlendi. Bu antlaşma ile İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türklerinin hepsi yerleşik sayıldı (Ahalî Mübadelesi).
- Bu sorunun çözülmesi Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasında ve Balkan Antantı'nın imzalanmasında etkili olmuştur.
- Venizelos, Atatürk'ü 1934 yılında Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermiştir.

Yabancı Okullar Sorunu

- Yabancılar kapitülasyonlar aracılığıyla Türk ülkesinde birçok okul açarak önemli kültürel haklara da sahip olmuşlardır.

ULUSAL GÜVENLİK

7. ÜNİTE

MİLLİ GÜVENLİK

Toplumların devletleşmesi ile birlikte, birbirlerine karşı kullanılmak üzere, çeşitli yapı ve özelliklerde tehditler de söz konusu olmuş ve tehdiye karşı tedbir alma gereği ortaya çıkmıştır.

Milli Güvenlik, devletin kendisini yıpratmak amacıyla yapılan veya yapılacak olan her türlü faaliyete karşı birtakım tedbirler alması gereğidir.

Milli Güvenlik Kurulu

- Milli güvenliğin nasıl olacağına kurul karar verir. Aynı zamanda güvenlik uygulamalarının nasıl yürütüleceği ve bu uygulamalar ile alakalı nasıl bir siyasi yol izleneceğinin tespiti için de kurulun yetkisi vardır.
- Ülke adına gerçekleştirilecek olan hedefler kurul tarafından belirlenir. Bu hedeflerin planı kurul tarafından yapılır.
- Kurulun esas amacı milli değerleri korumaktır. Bu bağlamda yapılan toplantılarda sosyal, teknolojik ve da siyasal birçok konuyla alakalı gündem maddeleri ele alınır. Bu kurula gündelirtilen görüşler netleştiğinde yapılan tespitlere göre bir rota belirlenir ve gerekli adımların atılması için girişimde bulunulur.

Milli Güvenlik Kurulu kimlerden oluşur?

- Cumhurbaşkanı
- Cumhurbaşkanı Yardımcıları
- Adalet Bakanı
- Milli Savunma Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Dışişleri Bakanı
- Genelkurmay Başkanı
- Kara Kuvvetleri Komutanı
- Deniz Kuvvetleri Komutanı
- Hava Kuvvetleri Komutanı

Milli menfaatlerin tespit ve korunması amacıyla devletin takip ettiği politikaya milli strateji denir. Milli stratejinin kapsamı, milli menfaatlere ulaşmak için yapılması gerekenler ile bu yapılanların korunması çerçevesine dahildir.

Milli Strateji Unsurları

- Bir ulusun, ulusal hedeflerine ulaşabilmek amacıyla kullanılabilecek maddi ve manevi kaynaklarının toplamıdır. Bir devletin diğer devletler üzerinde baskı ve zorluk oluşturma ve diğer devletlerin yapmayacağı çalışacağı bu gibi etkilere karşı koyma kapasitesidir.

Milli Güç Unsurları

- Siyasal Güç
- Askeri Güç
- Ekonomik Güç
- Demografik Güç
- Teknik Güç
- Psiko – Sosyal Güç

Milli Hedef

- Bir milletin milli menfaatlerinin gerçekleştirilmesinde ulaşılması gereken ve ulaşıldıktan sonra da korunup devam ettirilecek somut ve belirli amaçlardır.
- Milli menfaat, milli varlığın güven içinde bulundurulması ve mutlu yaşaması için yararına olduğuna inanılan ve sağlanması gereken genel değerlerdir. Milli menfaat, milli politikanın yalnız meşru değil aynı zamanda esas sebebidir.

Türk Silahlı Kuvvetleri

- Türk Silahlı Kuvvetleri, Milli Güvenlik Kurulu'nda tespit ve tayin edilen milli güvenlik stratejimizin uygulanmasından ve devamından sorumlu olan organların en önemlilerindedir.

İDARE HUKUKU

İdarenin örgütlenmesini ve idare ile bireyler arasındaki ilişkileri düzenleyen kamu hukuku dalına **idare hukuku** denir.

İdare Hukukunun Özellikleri

- İdare hukukunun konusu devlet idaresidir.
- İdare hukukunun amacı kamu yararının sağlanmasıdır.
- İşlemleri tek taraflıdır.
- İdare hukuku kanunlaştırılmamıştır. (Tedvin edilmemiştir.)
- İdare hukuku içtihatlarla dayanan bir hukuk dalıdır.
- İdare hukukundan doğan uyuşmazlıklar idari yargı mercilerinde çözümlenir.
- İdare hukuku genç ve yeni gelişen bir hukuk dalıdır.

İDARENİN GÖREV VE YETKİLERİ

- Milî güven için sağlanmasından sorumludur.
- Kamu yararı amacıyla kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kamu yararı görülen hallerde özendirme, destekleme ve teşvik faaliyetleri yapar.
- Planlama faaliyetleri yapar.
- İç düzen faaliyetleri yapar. Kamuya yönelik olmayan tek faaliyettir.

İDARE HUKUKUNUN KAYNAKLARI

Asli Kaynaklar

- Anayasa
- Kanun
- Milletlerarası antlaşmalar
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- Yönetmelik
- Genelge, yönerge vb.
- İçtihadî birleşti me kararları

Yardımcı Kaynaklar

- Yargı iç ihatları
- İdari teamül ve tatbikatlar
- Öğretiler (doktrin, bilimsel görüş)

İDARİ FONKSİYON

Kâr amacı gütmeyen ve toplumun günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürütülen tüm kamusal faaliyetler idari fonksiyon kapsamındadır.

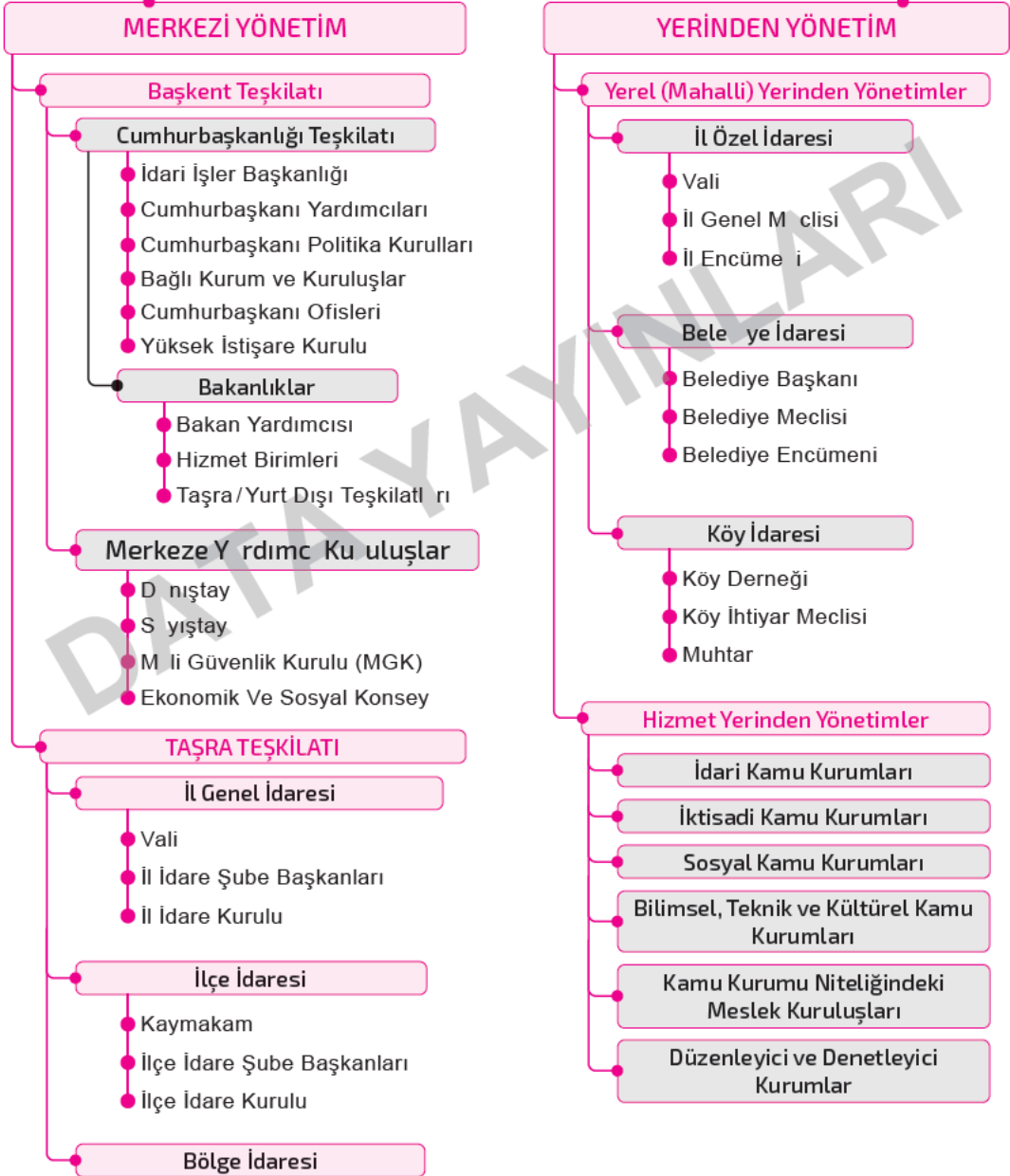
- Konusunu kamu hizmetleri oluşturur.
- Amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.
- Sürekli bir devlet fonksiyonu vardır.
- İdari işlemler ve eylemler ile yürütülür.
- Kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- İdari fonksiyon kendiliğinden harekete geçer.
- İdari fonksiyon üstün ve ayrıcalıklı yetkiler kullanılarak yerine getirilir.
- Bireylerle doğrudan doğruya ilişki halindedir.

TÜRKİYE'NİN İDARİ YAPISI

2. BÖLÜM

T.C. İDARİ TEŞKİLATI

5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU

9. ÜNİTE

BÖLÜM: I

Mülki İdare Bölümlerinin Kuruluşları:

-Madde 1

(Değişik: 12/5/1964-469/1 md.)

Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere; iller ilçelere ve ilçeler de bucaklara bölünmüştür.

-Madde 2

İl, ilçe ve bucak kurulması, kaldırılması, adlarının, bağlılıklarının, merkez ve sınırlarının belirtilmesi ve değiştirilmesi aşağıda gösterilen şekilde yapılır:

A) İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir il'e bağlanması kanun ile;

B) Bucak kurulması kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi il ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi bir köyün veya kasabanın ve a bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanması, mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi Cumhurbaşkanına onayı ile;

C) Yeniden köy kurulması veya yerinin değiştirilmesi Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının mütalaası alınmak suretiyle;

Ç) Köy ve kasabaların aynı ilçe içinde bir bucaktan başka bir bucağa bağlanması, köy adlarının değiştirilmesi, köylerin birleştirilmesi ve ayrılması, bir köy, mahalle veya semtin o köyden ayrılıp başka bir köy ile birleştirilmesi İçişleri Bakanlığının tasvibiyle yapılır.

D) (Değişik: 11/5/1959-7267/1 md.) Kaza kurulmasında ve kaldırılmasında, bir kazanın başka bir vilayete bağlanmasında ve merkezinin belirtilmesinde, sınırlarının değiştirilmesinde ve (B, C, Ç) fıkralarında yazılı hallerde ilgili vilayetler

idare heyetleriyle umumi meclislerinin mütalaaları alınır.

(Mülga cümle: 2/3/2014-6529/16 md.)

E) Illere, ilçelere, bucaklara, merkez yapılan şehir, kasaba veya köyün adı verilir. Şu kadar ki, bunların coğrafi veya tarihi bir sanı varsa o da isim olarak verilebilir.

Örnek Soru Tarzı

5442 Sayılı İl İdaresi Kanununa göre ilin mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi aşağıdakilerden hangisi ile yapılır?

- A) Kanun
- B) Cumhurbaşkanına onayı
- C) İçişleri Bakanlığının tasvibi
- D) Hazine ve Maliye Bakanlığının tasvibi
- E) İl Encümen Kararı

Cevap B

BÖLÜM: II İl İdaresi

-Madde 3

(Değişik: 12/5/1964-469/1 md.)

İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.

İllerde genel idare teşkilatı il, ilçe ve bucak bölümlerine uygun olarak düzenlenir.

Belli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, birden çok ili içine alan çevrede, bu hizmetler için yetki genişliğine sahip kuruluşlar meydana getirilebilir.

-Madde 4

İl genel idaresinin başı ve mercii validir. Bakanlıkların kuruluş mevzuatına göre illerde lüzumu kadar teşkilat bulunur. Bu teşkilatın her birinin başında bulunanlar il idare şube başkanlarıdır.

KISIM - I
Genel Hükümler**BÖLÜM: 1****Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam
Şekilleri****Kapsam: –Madde 1**

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanununda belirtilen özel hükümler uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üyesi ve yedek üyesi ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerde sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay avukatları ve yardımcıları, Üniversiteleri İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üyesi ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehteran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: –Madde 2

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: –Madde 3

Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır.

Sınıflandırma

A) Her türlü kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerine göre tirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

Örnek Soru Tarzı

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre "Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır" ifadesi hangi temel ilkenin açıklamasıdır?

- A) Sınıflandırma B) Kariyer C) Derece
D) Kademe E) Liyakat

Cevap B

celerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve üyelikleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Müşavir ve 1'inci dereceden uzman ünvanlı kadrolara atananlara bu kadrolarda buldukları sürece daha önce almış oldukları en yüksek ek gösterge üzerinden ödeme yapılır.

Kadroları Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfına dahil olanlara, bu maddede gösterilen emsallerini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilecek ek gösterge rakamları uygulanır.

Çalışma yaş hadleri: -Madde 44

(Mülga: 31/7/1970 - 1327/15 md.)

Memurun başka sınıfta ve derecesinin altında bir görevde çalıştırılmıyacağı: -Madde 45

Hiç bir memur sınıfının dışında ve sınıfının içindeki derecesinin altında **bir derecenin** gerisinde çalıştırılmaz.

5 inci ve daha aşağı derecedeki kadrolara, derece yükselmesi için gerekli üyelikleri haiz memur bulunmaması hallerinde, 36 ncı maddede belirtilen diğer durumları itibarıyla tespit olunca yükselen bir dereceyi aşmamak ve karşılık gösterilecek kadro derecesi kazanılmış hak aynı derecelerinin üç üst derecesinden fazla olmamak kaydıyla, bu dereceler karşılık gösterilerek, kendi derecesi ile aynı sınıftan memur atanması mümkündür.

Bu gibiler, işgal ettikleri kadroda kazanılmış derece ve kademelerinin aylığını almaya devam ederler ve kazanılmış aylıklarındaki kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi genel esaslara göre yapılır. Karşılık gösterilen kadrolar, ilgililer için kazanılmış hak teşkil etmez.

KISIM - III Devlet Memurluğuna Alınma

BÖLÜM:1 Usul

Atama yapılacak boş kadroların bildirilmesi: -Madde 46

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hariç), personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Duyurma: -Madde 47

Devlet Personel Başkanlığı atama için ak boş kadroların sınıf ve derecelerini belirleyen kurum ve yerlerini kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını en son başvurma tarihini, başvuru ücretleri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden **en az 15 gün** önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

Sınavsız atama yapılacak yerlere kadro adından fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yeri yukarıdaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurulur.

Örnek Soru Tarzı

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az kaç gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur?

- A) 10 gün önce B) 15 gün önce C) 20 gün önce
D) 30 gün önce E) 45 gün önce

Cevap B

Açıktan atanmada aylığa hak kazanma: –Madde 165

Bir göreve açıktan aday veya asıl memur olarak atananlar, göreve başladıkları günden itibaren aylığa hak kazanırlar.

Bu suretle göreve başlamada ilk aylık, gün hesabıyla ay sonunda ödenir.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma: –Madde 166

Kademe ilerlemesinde Devlet Memuru, bu ilerlemeye müstehak olduğu tarihi takip eden ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

Derece değişikliğinde aylığa hak kazanma: –Madde 167

Derece yükselmesinde veya daha aşağı derecelere atamada memur, yükseldiği veya atandığı derecenin görevine başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Ancak, yürütülmekte olan görevin niteliği de değişme olmaması halinde derece yükselmesi ne ilişkin onayın geçerlilik tarihi takip eden ay başından itibaren bu derece in 61 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Başka bir sınıfın geçmede aylığa hak kazanma –Madde 168

(Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Görev yeri değiştirilen memurların aylıkları: –Madde 169

(Değişik - 28/3/1988 – KHK-318/3 md.)

Buldukları yerden başka yerlerdeki görevlere nakledilen ve 62 nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerinde işe başlayan memurlarla, yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan memurların aylıkları, işe başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren yeni görev yerinde ödenir. Eski görev yerinde alınan aylıklar için kurumlar arasında herhangi bir hesaplama yapılmaz.

İzin veya geçici görevde iken görev yeri değiştirilen memurların aylıkları: –Madde 170

Kanuni izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken asıl görev yeri değiştirilen memurların aylıkları, izin veya geçici görevin sona ermesine kadar eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman ve sayman mutemetlerinin devir süreleri ve aylıkları: –Madde 171

(Değişik: 17/9/2004 – 5234/1 md.)

Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi **yediyedi gündür**. Devir teslim süresinin aylık ödeme zamanına rastlaması halinde bu ay ait aylıkları eski görev yerinde, kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman mutemetleri için devir süresi **iki gündür**.

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenlerin aylıkları: –Madde 172

Görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenlerin aylıkları eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Vekalet aylığına hak kazanma: –Madde 173

(Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Vekalet görevinin fiilen yapılması şartı: –Madde 174

Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

Vekalet, ikinci görev aylık ve ücretleri ile diğer ödemeler: –Madde 175

Bir göreve vekaleten atanan memurlara vekalet edilen görevin kadro derecesinin **birinci kademesinin** üçte biri, açıktan atananlara ise (Köy ve kasaba imamlığı kadrolarına atananlara 146 nci maddede yazılı asgari ücret aylık tutarından aşağı olmamak üzere) üçte ikisi verilir. Bulun-

2. test

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU KISIM - II Sınıflandırma

1. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye kim yetkilidir?

- A) TBMM
- B) Cumhurbaşkanı
- C) İçişleri Bakanı
- D) Hazine ve Maliye Bakanı

2. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre mesleki eğitim görerek yetişmiş olan fizikoterapistler bu kanuna göre hangi sınıfa girmektedir?

- A) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- B) Teknik Hizmetler Sınıfı
- C) Sağlık Hizmetleri Ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı
- D) Yardımcı Hizmetler Sınıfı

3. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre kadrosuz memur çalıştırılmaz. Kadrolar, aşağıdakilerden hangisinde gösterildiği şekilde düzenlenir?

- A) Cumhurbaşkanlığı karanamesi
- B) Kanun
- C) Yönetmelik
- D) Anayasa

4. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre bu kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar hangi sınıfı ifade eder?

- A) Teknik hizmetler sınıfı
- B) Yardımcı hizmetler sınıfı
- C) Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı
- D) Genel idare hizmetleri sınıfı

5. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı veya ksek Bölge Plancısı hangi hizmetle sınıfı içerisindedir?

- A) Genel İdar Hizmetleri Sınıfı
- B) Sağlık Hizmetleri Ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı
- C) Eğitim Ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
- D) Teknik Hizmetler Sınıfı

6. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurlar hangi sınıfın üyeleridir?

- A) Emniyet hizmetleri sınıfı
- B) Asayiş hizmetleri sınıfı
- C) Güvenlik hizmetleri sınıfı
- D) İdare hizmetleri sınıfı

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre avukatlık stajını açıkta iken yapanlara fazladan kaç derece yada kademe ilerlemesi uygulanır?

- A) 1 Derece İlerlemesi uygulanır
- B) 3 Kademe İlerlemesi uygulanır
- C) 2 Kademe İlerlemesi uygulanır
- D) 1 Kademe İlerlemesi uygulanır

DÜNYA DİLLERİ

Bugün yeryüzünde kaç dil konuşulduğu kesin olarak bilinmese de ortalama 4000 dil konuşulduğu tahmin edilmektedir. Bu dillerden 118'i "Devlet Dili" olarak kabul görmüştür. Devlet dili olarak ifade edilen dillerden en çok konuşulan on dil şu şekilde sıralanabilir:

- ✔ Çince
- ✔ İspanyolca
- ✔ İngilizce
- ✔ Fransızca
- ✔ Arapça
- ✔ Hintçe
- ✔ Bengalce
- ✔ Portekizce
- ✔ Rusça
- ✔ Türkçe

Devlet dillerinden biri olan Türkçe, 2300 yıldır kullanılan bir dildir (Hun İmparatorluğu'nda kullanıldığı bilgisinden yola çıkılarak bu sonuca ulaşılmıştır.). Bu da Türkçenin dünya dilleri arasında eski ve köklü bir dil olduğunu kanıtlar.

Yeryüzündeki diller (dil aileleri), bazı yakınlık ve benzerlikleri göre biçim (yapı) ve kaynak (köken) bakımından iki başlıkta incelenir.

BIÇIM (YAPI) BAKIMINDAN DİLLER

Tek Heceli Diller

Bu dillerdeki sözcüklerin hepsi tek hecelidir ve ek almadan kullanılır. Sözcükler çekime, değişime uğramadan kalmaktadır. Sözcüklerde ayırt edici olan ton ve vurgudur. Cümle içerisindeki yerleri anlam kazanmalarında etkilidir. Bu özelliklerden dolayı bir sözcük yirgin göre 10-15 anlam kazanabilir.

NOT

Yeryüzünde Çince, Vietnam dili, bazı Himalay ve Afrika dilleri ve Avrupa'da Bask dili bu gruba girer.

Bitişken Diller (Eklemeli Diller)

Bu dillerde kelimenin kökü ve bu kökleri türeten ekler söz konusudur. Kelime türetilirken genellikle kök değişmez. Ekler kökle kaynaşmıştır. Yapım ekleri ile yeni kavramlar türetilir. Bu dillere en güzel örnek Türkçedir.

NOT

Türkçe, Macarca, Moğolca, Fince gibi diller bu grupta değerlendirilir.

Bükümlü (Çekimli) Diller

Büküm, sözcüğün çekimlenmesi sırasında kökün özellikle de kökteki ünlünün değişmesidir. Bu dillerde değişime uğrayan kısım köktür. Bükümlü diller kendi aralarında "kök bükümlü" ve "gövde bükümlü" olmak üzere ikiye ayrılır.

NOT

Almanca, Fransızca, İngilizce, Hintçe, Farsça, Arapça dilleri bükümlü dillerdendir.

YAZIM KURALLARI

2. BÖLÜM

EKLERİN VE BAĞLAÇLARIN YAZIMI

-KEN EKİNİN YAZIMI

Büyük ünlü uyumuna uymayan bu ekın aslı "iken"dir. Getirildiği sözcüğün son sesi ne olursa olsun ince yazılır:

• okur-ken, yazar-ken, gelir-ken, söyler-ken...

İstenildiği takdirde "iken" olarak ayrı da yazılabilir:

• okur iken, yazar iken, gelir iken, söyler iken...

NOT

İken ünlüyle biten kelimelere ek olarak getirildiğinde başındaki "i" ünlüsü düşer ve araya "y" ünsüzü girer:

• okulday-ken (okulda iken)

• yolday -ken (yolda ken)

"Kİ NİN AZIMI

Türkçede kullanılan üç farklı "ki" vardır.

Sıfat yapan "-ki":

Eklendiđi sözcüğe bitişik yazılır. Eklendiđi sözcüğe aitlik anlamı katar. Cümleden çıkarıldığında anlam bozulur. Ek halindedir.

• Alt satırda*ki* cümleler oldukça güzel.

• Evde*ki* çiçekleri sulamalısın.

• Akşam*ki* düđüne hep beraber gittik.

İlgi zamiri olan "-ki":

Ek halindedir. Sözcüğe bitişik yazılır. Daima bir ismin yerini tutar ve cümleden çıkarılırsa anlam bozulur.

• Benim kalemim bozuk, senin*ki* sağlam. (senin kalemın)

• Sınıfta*ki*ler beni beklesinler. (öğrenciler)

• Bizim*ki* işten ayrılmış. (kişi)

Bağlaç olan "ki"

Sözcük gruplarını ya da cümleleri anlam ilgisıyla birbirine bağlayan "ki" bağacı her zaman ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlemin anlamı bozulmaz. Yüklemden önce kimli fiillerden sonra gelen "i"ler de bağlaçtır.

• Türk dili *ki* en zenginlerindedir, yeter *ki* b dil şuur a işlensin.

• H va o kadar güzel *ki* kendimi sokađa attım.

• Sandım *ki* çok değer veriyor bana.

• Bu sonuca bakarak şöyle diyebiliriz *ki* güzel işler başarmışız.

NOT

Dilimizde bazı sözcüklerde kullanılan "ki"ler sözcükle kalıplaşmış olduğundan sözcükten ayrı yazılmaz. (sanki, oysaki, belki, meğerki, hâlbuki, çünkü, mademki)

• Kim bilir bel*ki* yarın bel*ki* yarından da yakın.

• Oysa*ki* adam hiç katil birine benzemiyordu.

Kişi ve işaret zamirlerinden sonra gelen "ki" de bağlaç olup ayrı yazılır:

• Bizler *ki* o Fatih'in evlatlarıyız.

• Vaziyet o *ki* bu iş olmayacak.

• Sen *ki* sınıfta kaldın artık bisikleti unut.

"ki" bağlacı şüphe ve pekiştirme göreviyle de kullanılabilir:

• Çağırırsam, benimle gelir mi *ki*?

Konuşmada sesin belirlediği anlatım değerini, yazılı anlatımda noktalama işaretleri sağlar. Noktalama işaretleri, okumamızı düzenleyerek yanlış anlaşılmalara önler. Ayrıca yazının bu işaretlerle düzenlenmesi, yazıda anlatılanların daha çabuk ve doğru algılanmasını sağlar.

Metinlerden noktalama işaretlerini atarsak yazıda anlam gölgelenir, karanlıklar içine gömülmüş gibi olur. Kuşkuyla, ters anlamalara yol açar. Bu nedenle yazıda noktalama işaretlerini yerinde ve doğru kullanmak gerekir. Bu işaretlerin başlıcaları ve kullanıldıkları yerler şunlardır:

NOKTA (.)

Q Anlamca tamamlanmış cümleleri sonuna konur:

- Kapının eşiğinde biraz durarak etrafı dinledim.
- Takiye sorunlarında debelenip duruyor.
- Burası her yaz başka güzeldir.
- Hiç kimse hiçbir şey söylemeyen karınca kadar öğüt veremez.

NOT

Cümle tırnak ya da parantez içine alınmış ifadelerle bitiyorsa bu durumda nokta, tırnak ya da parantez işaretinden sonra konur.

- Dil bilgisinin bölümlerinden biri de sentaks (cümle bilgisi).
- Kemal Tahir'in senaryolarından bazıları film haline de getirildi (Haremde Dört Kadın, Yarın Bizimdir, Namusum İçin).

Q Kısaltmaların sonuna nokta konur:

- Dr. (doktor); bkz. (bakınız); Alb. (Albay)
- Prof. (profesör); vb. (ve benzerleri); sf. (sıfat)
- Roman, öykü, anı vb. edebi türlerden en çok öyküyü kendime yakın bulurum.
- Konferansı Doç. Dr. Ali Bey düzenledi.

NOT

Büyük harf kullanılarak yazılan kısaltmalarda nokta kullanılmamaktadır:

- TDK (Türk Dil Kurumu)
- YÖK (Yükseköğretim Kurulu)
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı)
- ABD (Amerika Birleşik Devletleri)

Ancak gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmaları bu kuralın dışındadır.

Q Sayılardan sonra sıra bildirmek amacıyla nokta kullanılır:

- Yazarın son çıkardığı romanı 5. baskısını tamamladı.
- Evliliklerinin 2. yıl dönümünü hep beraber kutladık.
- Ailece 6. kattaki partiye katılacaklarımıza.

NOT

Burada kullanılan nokta "-inci" takısı yerine geçmektedir. Bu yüzden noktadan sonra tekrar "-inci" takısını yazmak yazım yanlıştır.

- Sınıfta 2.inci sırada oturuyor. (yanlış)
- Sınıfta 2.'inci sırada oturuyor. (yanlış)

SESLERİN SINIFLANDIRILMASI

Bir dilde bulunan sesler, o dilin ses dağarcığını oluşturur. Türkçenin ses dağarcığını da 29 ses oluşturur. Bu sesler, “ünlüler” ve “ünsüzler” olmak üzere ikiye ayrılır.

ÜNLÜLER

Ağzın açık durumunda (yani ses yolu açıkken), hiçbir engelle karşılaşmadan çıkan seslerdir. Tek başlarına ve uzun ünlü gibi (iki ünlü değerinde) telâffuz edilir. Türkçede 8 tane ünlü vardır. Bu ünlülerin ses özellikleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Düz		Yuvarlak	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Kalın	a	ı	o	u
İnce	e	i	ö	ü

Ünlülerin kullanımıyla ilgili bazı kurallar:

- ☉ Türkçede iki ünlü yan yana bulunmaz. İki ünlünün yan yana olduğu kelimeler kesinlikle Türkçe değildir.
- ☉ saat, kanaat, şecaat, maarif, aile, kaide, mail, miat, dair, Siirt, fiil...
- ☉ Kökeni Türkçe olan kelimelerde uzun ünlü yoktur. Uzun ünlü, Arapça ve Farsçadan dilimize yerleşmiştir.
- ☉ şâir, numûne, îman (şâ:ir, numu:ne, i:man)

ÜNLÜLERLE İLGİLİ SES UYUMLARI

Ünlülerin düzlük-yuvarlaklık, kalınlık-incelik ve darlık-genişlik özellikleri iki ses uyumunda karşımıza çıkar.

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

- ☉ Kalınlık-incelik uyumu da denir.
- ☉ Bu kurala göre Türkçe bir kelimenin ünlülerinin tamamı ya kalın ya da ince olmalıdır.
- ☉ sevmek, ince, denizden, kelebekler, göstermelik...
- ☉ satılık, kalın, oyun, uçurtma, aşağı soylar...

Büyük Ünlü Uyumunu Bozan Ekler

-yor (şimdiki zaman eki) geliyor, biliyor, istiyor, gizli r

-ke (zarf-fiil eki): alırken, koşarken, bakarken

-leyin (isimden zarf yapan ek): sabahleyin, akşamleyin...

-(i)mtirak (sıfattan sıfat yapan ek): yeşilimtirak, mavimtirak, ekşimtirak...

-ki (ilgi zamiri ve sıfat yapan ek): onunki, yuvarkıdaki, akşamki...

-daş (isimden isim yapan ek): meslektaş, ülküdaş...

-gil (aile bildirir): halamgil, dayımgil, baklagiller...

NOT

Bu eklerle yapılan bütün kelimeler büyük ünlü uyumuna aykırıdır denemez. Öyleyse bu eklerin ünlülerinin her zaman aynı özellikte (kalın veya ince) olduğunu, bu yüzden bazı kelimelerde uyuma girmediklerini söyleyebiliriz:

- ☉ gelirken, sarımtırak, seninki, arkadaş, eniştemgil...

CÜMLE BİLGİSİ

5. BÖLÜM

Bir duyguyu, düşüncüyü, isteği, haberi, durumu, olayı ifade etmek için kurulan ve kendi içinde anlam ve yargı bütünlüğü olan sözcüğe veya söz dizisine **cümle** denir.

CÜMLENİN ÖGELERİ

TEMEL ÖGELER

YÜKLEM

İş, kılış, oluş, hareket, durum bildiren; haber veren; cümleyi bir yargıya bağlayan çekimli ögedir.

- Birkaç gün sonra İstanbul'a gidecek.
- Şehri bu hâle getiren çevre kirliliğidir.
- Bu sabah gökyüzü masmaviydi.

Yüklemin Özellikleri

Cümlenin temel ögesidir. Cümle, yargı bildiren bir söz grubu, yüklemde yargıyı üstlenen öge olduğuna göre yüklemsiz bir cümle olamaz.

Yüklem çekimli bir ad ya da eylemden oluşabilir.

- Bir i te iki cambaz oynamaz.
- Pervin benden daha güzeldir.

Yüklem, tek kelimedenden oluşabildiği gibi kelime grubundan da oluşabilir.

- Yaşlılara saygı, toplumun geçmişine olan saygısını gösterir.
- Kapının önünde oturan yaşlı adam babamın eski şoförüydü.

Çekimli bir isim ya da fiil tek başınayken bile yüklem olabilir.

- Öğretmenim.
- Okuduk.
- Maviydi.

Bir cümlede birden fazla yüklem olabilir.

- “Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı; Bir dakika araba yerinde durakladı.”
- “Yol onun, varlık onun, Gerisi hep angarya.”
- Kapılar açıldı, göçebeler üçlü gruplar halinde konaktan içeri alındı.

Yüklemi söylenmeyen cümlele **eksiltili (kesik) cümle** denir. Yüklem söylenmemiş olması cümlenin anlamında eksiklik meydana getirmez. Dinleyici ya da okuyucu cümlenin söylenmemiş kısmı ya kendisi tamamlar ya da bu kısım zaten bilinmektedir.

- Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyu dan...(alır)
 - Az veren candan, çok veren maldan... (verir)
 - Dalgalandığın yerde ne korku ne keder...(vardır)
- Bazı eksiltili cümleler, önceki cümlenin yardımıyla tamamlanır.
- Bilmiyorum aradan ne kadar zaman geçti. Belki altı ay, belki bir yıl... (geçti)
 - Buralarda hiç yol yoktur. Hatta keçi yolu bile...(yoktur)
 - – Nerede çalışıyorsun?
– Türk Dil Kurumunda. (çalışıyorum)

ÖZNE

Yüklemde bildirilen işi, oluşu, hareketi, durumu, kılışı yerine getiren; hakkında bilgi ve haber verilen ögedir. Yani yapılanı veya olanı karşılayan unsurdur.

- Ben bu mahalleden taşındım.
- Koca bir ağaç devrilmişti.
- Cebimde 15 lira kalmış.
- Denizin suyu acıdır.

YAZIŞMA KURALLARI

6. BÖLÜM

YAZIŞMA KURALLARI

RAPOR

Rapor; herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucunu, düşünceleri veya tespit edilenleri bildiren yazı olarak tanımlanabilir. Rapor yazarken şu kurallara dikkat edilmelidir:

- ✓ Hangi amaçla yazılırsa yazılsın rapora öncelikle; rapora konu olan olay, durum ya da sorun belirtilerek başlanmalıdır.
- ✓ Daha sonra, inceleme ve araştırma sonucunda elde edilen bilgiler ve bulgular sıralanmalıdır.
- ✓ Son bölümde de raporu yazan kişinin o konuda vardığı yargılar, kendi kanıları yazılmalıdır.
- ✓ Rapor metninin en üst köşesine tarih, ortasına raporun adı, metnin tamamlandıktan sonra alt kısmına rapor hazırlayanların isimleri yazılmalı ve imzalanmalıdır.
- ✓ Açık, anlaşılabilir bir dil ve belli bir plan dahilinde yazılmalıdır.
- ✓ Herkes rapor hazırlayamayacağı bilgisinden hareketle rapor bilirkişilere hazırlanmalıdır.

Raporlar iş ve bilimsel raporlar olmak üzere ikiye ayrılır:

İş Raporları

Bir olayın ya da bir durumun değerlendirilmesini, bir soruşturmanın sonuçlarını içeren raporlardır.

Bilimsel Raporlar

Konunun bilimsel yöntemlerle ele alındığı, inceleme ve araştırmalara dayanan raporlardır.

DİLEKÇE

Çeşitli dilek, ihbar ve şikâyetleri bildirmek veya herhangi bir konuda bilgi talep etmek amacıyla resmî makamlara verilen imzalı ve adresli yazılara dilekçe adı verilir. Genellikle birtakım yanlışlık ve eksiklikleri gidermek ve kurumlardan bilgi talep etmek amacıyla yazılır. Dilekçe yazılırken şunlara dikkat edilmelidir:

- ✓ Dilekçe, kurumlara yazıldığı için dil kçe metninde ayrıntıya girilmemelidir. Söz gereksiz yere uzatılmamalıdır.
- ✓ Ciddi bir üslup kullanılmalıdır.
- ✓ Dilekçe beyaz çizgisiz kâğıda yazılmalıdır.
- ✓ "Tarih, makam adı, konu metni, imza, dilekçeyi yazan kişinin adı-soyadı, dilekçeyi yazan kişinin iletişim bilgileri" gibi unsurlar belirtilmelidir. (İstek ve dilekler belirtildikten sonra üç ara verilerek sağ alt köşeye baş harf büyük olacak biçimde isim ve soyadının tamamı büyük harfle yazılarak dilekçe sahibinin ad ve soyadı yazılır. Ad ve soyadın üstüne imza atılır. Dilekçe sahibi, dilekçesinin sol alt tarafına adresini yazar.)
- ✓ Dilekçeye bir belge eklenecekse adresten sonra satır başı açılarak "Eki/Ekleri" başlığı altında belgenin ne olduğu belirtilmelidir.
- ✓ İstek bölümü "Bilgilerinize arz ederim." sözleriyle bitirilmelidir.

NOT

Resmî kurumlara yazılan imzasız dilekçelerin geçersiz sayılacağı unutulmamalıdır.

İş başvurularında kişilerden dilekçeyle birlikte öz geçmişi de istenir.

HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMI

Halkla ilişkiler, kuruluşun çevre ile ilişkilerini, çevrenin kuruluşun amaçları, işlevleri ve örgütsel davranış üzerindeki etkilerini öğrenmesiyle, kuruluşun çevresini etkilemesiyle ilgili anlayış, davranış ve yöntemleri içeren bir kavramdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının temel amacı halk yararına çalışmak ve halka hizmet etmektir. Demokratik ülkelerde yetkili organların seçilip görev gelmesiyle halkın görevi bitmiş olmaz. Kararların alınmasında, uygulanmasında ve bunların denetlenmesinde halkın yardımı ve desteği çok önemli ve gereklidir. Halkla ilişkiler kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. Bunlar:

- Halkla ilişkiler, örgütlerin sosyal sorumluluğu kapsamında bir yönetim fonksiyonu, iletişim süreci, kamuoyunu etkileme ve halkla iletişim kurma etkinliğidir.
- Tanıtma görevi yapmak, kimlik yaratma veya örgütle kamu arasında ilişki kurmaktır.
- Tanıtma ve tanıtma etkinliğidir.
- Yönetileni yönlendiren yönetimin eylem ve işlemlerini tanıtmak halkın istek ve şikâyetlerini öğrenmektir.
- Kamu kesiminde propagandanın dışında kalan tüm çevreyle etkileşimin bütünüdür.
- Yönetimin eylem ve işlemlerini halka onaylatmak değil, halkla etkileşerek kendiliğinden onay elde etmektir.
- Örgütlerle halk arasında ilişkileri karşılıklı güvene dayalı bir biçimde geliştirmeye yönelik bir tekniktir.
- Kamuoyunu etkileme ve ondan etkilenme sürecidir.
- Örgütü çalışanlarına, müşterilerine ve bağlantılı olduğu kişilere sevdirmeye sanatıdır.
- Rex Harlow 1976'da o zamana kadar geliştirilen 472 halkla ilişkiler tanımının ortak özelliklerinden hareket ederek bir tanım ge-

liştirmiştir. Buna göre; "Halkla ilişkiler, kurum ve hedef kitlesi arasında karşılıklı iletişim, anlayış, yardımlaşma, kabul ve iş birliğine dayanan bağlar oluşturmayı ve bu bağları korumayı amaçlayan; kurum yönetiminin fikir ve görüşlerinden haberdar olmayı ve uygun cevap vermeyi sağlayan; kurum yöneticisinin kamu yararına hareket etmesini vurgulayan; eğilimleri önceden tahmin ederek kurumun değişime ayak uydurmasını sağlayan; başlıca araçlar olarak araştırma ve halkla iletişim tekniklerini kullanan bir yönetim fonksiyonudur."

- Grunig, halkla ilişkilerin iletişim yönetimi olduğuna vurgu yapmış ve halkla ilişkileri bir örgütün çevresel kurullarıyla kurduğu planlama, yürütme ve değerlendirme etkinliklerinin tümü şeklinde tanımlamıştır.
- Hutton ise halkla ilişkileri tanımlarken "stratejik iletişim yönetimi" kavramına vurgu yapmıştır. Bunun dışında Hutton'a göre halkla ilişkiler; ikna edici, savunucu, eğitici, bilgi tedarikçisi, taraftar, imaj yapıcı, itibar yönetici, ilişki kurucu gibi rolleri üstlenirken araştırma, imaj oluşturma, danışma, yönetme, ön uyarı, yorumlama, iletişim kurma ve müzakere etme fonksiyonlarını da yerine getirir.
- Halkla ilişkileri; hedef kitle açısından, kurum içi ya da kurum dışı açısından, uygulanacak strateji açısından ve kurulan iletişimin özelliği açısından tanımlamak mümkündür. Burada kurulan iletişimin özelliği açısından halkla ilişkiler simetrik ve asimetrik halkla ilişkiler şeklinde ikiye ayrılır. Simetrik halkla ilişkiler, yöneticiler ve hedef kitle arasında karşılıklı etkileşime ve fikir alışverişine dayanan halkla ilişkiler yaklaşımı iken asimetrik halkla ilişkiler, kurumun hedef kitleye bilgi aktardığı ve onu değiştirmek istediği ancak aldığı geri bildirimlere göre kendini değiştirmedığı halkla ilişkiler yaklaşımıdır.

7. Halkla ilişkilerle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Halkla ilişkiler, iki yönlü bir faaliyettir.
- B) Halkla ilişkiler, davranış değişikliğinden kaçınan bir faaliyettir.
- C) Halkla ilişkiler, yönetime danışmanlık yapar.
- D) Halkla ilişkiler faaliyetleri iknaya dayanır.

8. Aşağıdaki özelliklerden hangisi halkla ilişkilerin tanımında yer almaz?

- A) Karşılıklı iletişim
- B) Anlaşma
- C) İşbirliği
- D) Tek yönlü bilgi akışı

9. Aşağıdakilerden hangisi idea halkla ilişkilerin fonksiyonlarından biridir?

- A) İşletme yönetiminden bağımsız çalışmak
- B) Yalnızca özel kişiler için çalışmak
- C) Yalnızca tüzel kişiler için çalışmak
- D) Örgütsel politikaların ve faaliyetlerin çeşitli çevreler üzerindeki etkilerini analiz etmek

10. Aşağıdakilerden hangisi halkla ilişkilerin amaçlarından biri değildir?

- A) Halkın yönetimle olan ilişkilerini kolaylaştırmak
- B) Halkı aydınlatmak ve onlara çalışmalarını benimsetmek
- C) Kararların isabet derecesini arttırmak için halktan bilgi almak
- D) Sosyal sorumluluktan kaçınmak

11. Aşağıdakilerden hangisi "halkla ilişkiler" teriminin ilk kez kullanıldığı ülkedir?

- A) Fransa
- B) Türkiye
- C) İngiltere
- D) ABD

12. Aşağıdakilerden hangisi halkla ilişkiler tarihine geçen ilk planlı etkinliği organize etmiştir?

- A) Edward L. Bernays
- B) Thomas Jefferson
- C) Ivy Lee
- D) George Washington Hill

13. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde çağdaş anlamda ilk halkla ilişkiler uygulamasını başlatan birimdir?

- A) Devlet Planlama Teşkilatı
- B) Nüfus Planlaması Genel Müdürlüğü
- C) Devlet Malzeme Ofisi
- D) Turizm Bakanlığı

14. Belirlenen amaçları gerçekleştirmek için gerekli olan araçların saptanması ile ilgili bir kavram olup, amaçların ve bu amaçlara ulaşmak için nelerin, ne zaman, nerede, neyle ve kimlere, nasıl yapılacağını belirlenmesi olarak tanımlanabilir.

Yukarıda verilen açıklama halkla ilişkiler çalışmalarının hangi aşamasını ifade etmektedir?

- A) Bilgi toplama
- B) Planlama
- C) Uygulama
- D) Değerlendirme

ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

13. ÜNİTE

ETİK DAVRANIŞ

Etik kavramı Grekçe bir kelime olup alışkanlık ve karakter manasına gelmektedir. Türk dil kurumu-na göre etik; töre ve ahlak anlamına gelmektedir.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ahlak; toplum için-de kişilerin uymak zorunda oldukları kurallardır. Ahlak, etik kavramının içindedir. Ahlakta görev-celik hakimken etik değerlerde görevcilik yoktur.

Etik: İnsan ilişkilerinde temel olan değerleri, normları ve koyulan kuralları doğru yanlış, iyi kötü gibi ahlaki açıdan değerlendiren bir felsefe disiplini-dir (İnal 1996). Etik değerler toplumlara, dillere ve ırklara göre değişkenlik gösteremez.

Ahlak: İnsanların sosyal hayatlarında uymak zorunda oldukları davranış kuralları olarak tanımlanır. Ahlaki kurallar toplumdaki topluma değişebilir. Bazen aynı toplum içinde farklı ahlak kuralları olabilir.

Ahlak daha yerel özellik taşıyarak farklı cinsel, etnik, ulusal kimliklerde değişken olabilmektedir. Ancak etik daha soyut ve genel özellikler taşımaktadır. Etik; toplumlarda, gruplarda, farklı kimliklerde değişmez, aynı özellik taşır. Avrupa kökenli eğitimcinin etik anlayışı ile Asya veya Afrika kökenli bir eğitimcinin etik anlayışında fark yoktur.

Erdem: Bireyin dışsal kaynaklı herhangi bir baskıya maruz kalmadan gösterdiği özgün davranışlardır. Erdem kavramı; ölçülü ve dengeli davranma, aşırı uçlarda yer almama, orta yolu tercih etme, ruhsal olgunluk gibi anlamları da kapsar.

Vicdan: Bireyin kendi davranışlarını değerlendirmesini ve ahlaki olarak kendini dış etkilere bağlı olmaksızın yani kendiliğinden yargılama-sını sağlayan içsel güçtür.

İyi: Ahlak, din ve etiğin inceleme alanına giren "iyi" kavramı; muhtemel davranışlar arasında

seçim yapma durumunda kalan bireyin tercih etmesi gereken davranışı ifade eder.

Norm: Etik açıdan norm, bireyin davranışlarını değerlendirmede kullanılan ölçüt olarak tanımlanabilir. Ayrıca norm kavramı uyulması gereken kurallar anlamını da karşılamaktadır.

Karakter: Bireyi başkalarından ayıran temel belirti, bireyin davranış biçimlerini belirleyen kendine özgü yapı şeklinde tanımlanabilir.

Değerler: Bireyin hayatı boyunca çevreyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkan davranışlarında ve ilişkilerinde üzerinde durduğu ve önem atfettiği ilkel değerlerdir.

Etik Kodlar: Kurumların misyonları doğrultusunda şekillenmiş karar ve eylemlerdir. Kurumların işleyişinde var olan düzenlemeler ve insan haklarına karşı uymak zorunda olduğu sorumluluklardır. Etik kodlar söz konusu kuruluşdaki tüm davranışları yöneten etik ilkeleri genel hatlarıyla ortaya koyar.

Mark Schwartz'ın etik kodlara ilişkin belirlediği 8 mecaz ve bunların etkileri şunlardır:

Kural kitabı olarak: Çalışanlardan beklenen davranışları açıklayan etik kodlardır.

Yol gösterici levha olarak: Çalışanlara bazı davranışlarının uygunluğunu kontrol etmeleri için diğer kaynaklara başvurmaları hususunda yol gösteren etik kodlardır.

Ayna olarak: Çalışanların, çeşitli davranışlarını kurum tarafından kabul edilebilir olup olmadığını önceden görebilmesi için onlara fırsat sağlayan etik kodlardır.

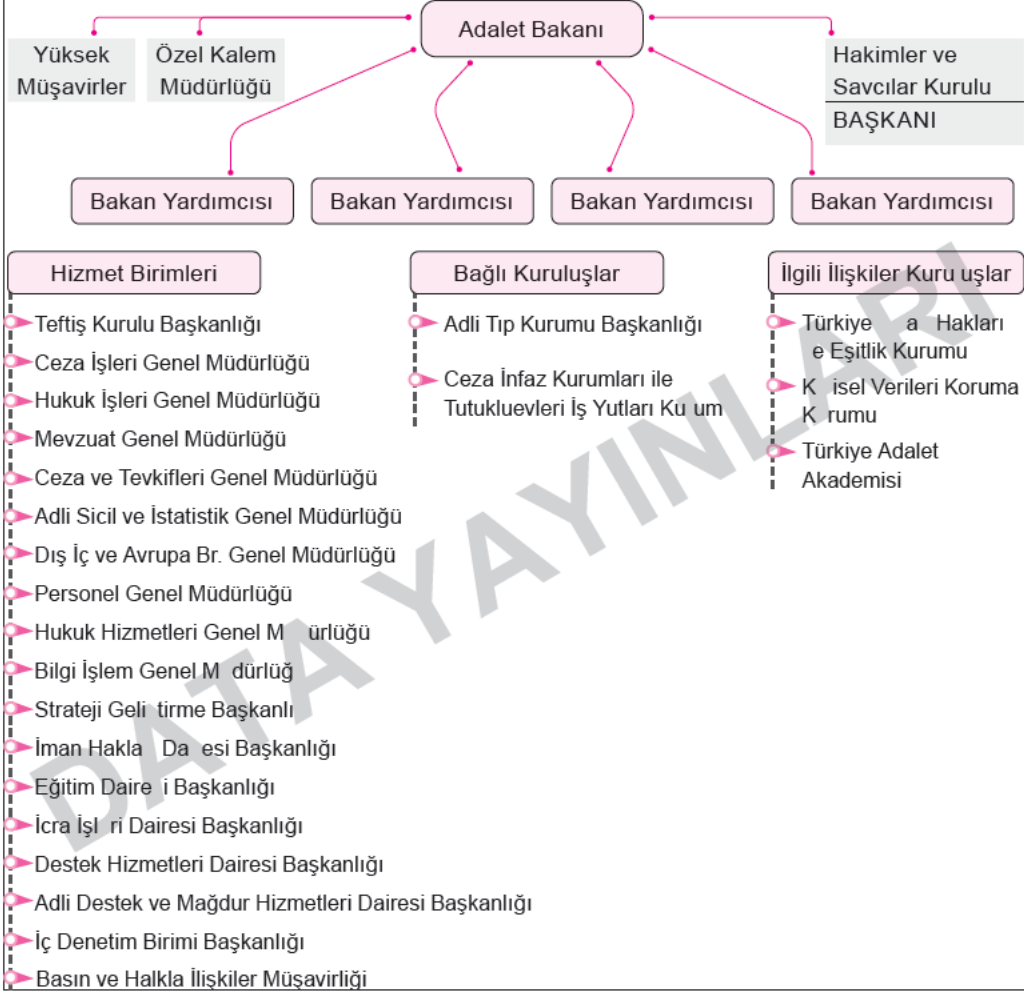
Büyüteç olarak: Çalışanları söyledikleri ve yaptıkları şeylere daha yakından bakmaya sevk eden etik kodlardır.

Kalkan olarak: Çalışanların etik dışı isteklerle mücadele etmelerine destek veren etik kodlardır.

BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI

14.
ÜNİTE

BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI HAKKINDA GENİŞ BİLGİ 1 NOLU CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ YER ALMAKTADIR.

ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE GÖREVLERİ İLE YARGI ÖRGÜTÜ

15. ÜNİTE

ADLİ VE İDARİ YARGI ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları ile Bölge İdare Mahkemesi Adalet Komisyonlarının kuruluş ve görevleri, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 113, 114 ve 115 inci maddelerinde hüküm altına alınmış olup, Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonları ise 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 31 inci maddesi ile kurulmuşlardır.

Adalet komisyonları, idarî birimdir. Yargılama faaliyetleri bulunmamaktadır. Yaptıkları görev idarî işlem niteliğinde olup, Anayasanın 125 inci maddesi gereğince yargı denetimine tabidir.

2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU'NUN 113, 114 VE 115 İNCİ MADDELERİ

Adalet Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

Kuruluş: – Madde 113

a) Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları: Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; başkanı ve bir asıl, bir yedek üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hakimler ile o yer Cumhuriyet savcısından oluşur.

(Değişik : 12/2/1989 – KHK-360/6 md.; Aynen Kabul 24/1/1990 – 3611/6 md.) Başkanın yokluğunda komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet başsavcısının yokluğunda ise kendisine vekalet eden Cumhuriyet savcısı komisyona katılır.

b) İdari yargı adalet komisyonları: Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare

mahkemesi başkanının başkanlığında, iki asıl ve bir yedek üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idari yargı hakimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda komisyona kıdemli asıl üye başkanlık eder. Üyelerden birinin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye komisyona katılır.

(*Ek ikinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/35 md.*) (a) ve (b) bentlerinin ikinci paragraflarında belirtilen üyelerin de yokluğu hâlinde, birinci sınıfa ayrılmama incelemesine tâbi tutulup da ayrılamayanlar hariç, en kıdemli hâlimden başlayarak komisyon oluşturulur. Bu durumda kıdemli olan, komisyona başkanlık eder.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

Görevleri: – Madde 114

(*Değişik: 22/12/2005 - 5435/36 md.*)

Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin;

1) İlk defa Devlet memurluğuna atanacaklardan merkezî sınavda başarılı olanların ilgili yönetmelik hükümlerine göre düzenlenecek sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınavlarını yapmak, hukuk fakültesi, adalet meslek yüksek okulu veya meslek yüksekokullarının adalet veya ceza infaz ve güvenlik hizmetleri programı, lise veya meslek liselerinin adalet alanı ve ilgili mevzuat uyarınca bunlara denkliği kabul edilen program veya alan mezunlarına öncelik tanımak kaydıyla başarılı olanların atamalarını teklif etmek.

2) Aslı Devlet memurluğuna atanmaları, sicil ve disiplin işlemleri, görevden uzaklaştırılmaları,

TARİHSEL GEÇMİŞİ

Anayasamızın 141 nci maddesinin son fıkrasında; “Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.” hükmü yer almıştır.

Günümüzde vatandaşa sunulan hizmetin hızı, güvenilirliği ve performansı, bilişim teknolojilerinin ne kadar efektif kullanıldığı ile orantılı olduğundan Bakanlığımıza verilen adalet hizmetlerinin Edirne’den Hakkari’ye tüm Türkiye genelinde bir bütün olarak en iyi şekilde yürütülmesinde içinde bulunduğumuz bilişim çağına bizlere sunduğu teknolojik gelişmeler ve imkânlardan yararlanmak zorunlu hale gelmiştir.

Bilişim teknolojileri söz konusu olunca, kurumların üretkenliğini ve verimliliğinin artırılması için geliştirilen; ölçeklenebilir, çoklu-kullanıcı ve iş odaklı sistemler olan Yönetim Bilişim Sistemleri gündeme gelmiş ve Bakanlığımızca, adalet hizmetlerinin en iyi şekilde yürütülmesi için, Yönetim Bilişim Sistemlerinin örneklerinden biri olan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)’ın uygulamaya geçirilmesi kararı verilmiştir.

Bu nedenle Bakanlığımız’da ilk otomasyon çalışmalarına 1998 yılında başlanmıştır. Çalışmaların sistemli ve planlı bir şekilde yürütülmesi amacıyla 1999 yılında Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

15/05/2001 tarih ve 4674 Sayılı Kanunun 7. maddesi ile eklenen 2992 Sayılı Kanunun 22/A maddesinde, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri belirtilmiştir.

a) 12 nci maddenin (c) bendinde belirtilen konular hariç olmak üzere, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşların ilgili birimleriyle iş birliği yaparak bilgi işlem sistemini kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bunlara ait hizmetleri ilgili birimlerle birlikte yürütmek; bilgi işlem projeleri ile ilgili olarak Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak.

b) İlgili birimlerle işbirliği yaparak bu birimlerin derlediği hukuki mevzuatı, yüksek mahkemelerin içtihatlarını, bilimsel yayınları, Ülkemizin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca yapılan düzenlemeleri, yargı yetkisi tanınan uluslararası mahkemelerin kararlarını ve gerekli görülür diğer konuları değerlendirecek bilgi işlem ortamına aktarmak ve kullanıcıların hizmetine sunulmasını sağlamak.

c) Bilişim teknolojisindeki gelişmelere uygun olarak daha etkin ve verimli bilgi, belge ve iş akışı düzenini kurmak, buna yönelik yazılımları üretmek veya sağlamak.

d) Bakanlık görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemler arası çevrim içi ve çevrim dışı veri akışını ve koordinasyonu sağlamak.

e) Eğitim Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yaparak merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlarda bilgisayar kullanacak personelin eğitimini sağlamak.

f) Bilgi işlem standartlarının belirlenmesi ve gelişiminin izlenmesinde, bilgi işlem makinelerinin ve yazılımının kullanılmasında diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

g) Gelişen bilişim teknolojisini izlemek ve bunların Bakanlık bünyesine aktarımı konusunda görüş ve önerilerde bulunmak.

UYAP Bilişim Sistemi 2000 yılında iki aşamalı olarak başlatılmış bir proje olup, 2001 yılında Adalet Bakanlığı Merkez Birimlerinin otomasyonunu sağlayan UYAP I projesi tamamlanmış, 2005 yılında adli ve idari yargı birimleri, adli tıplar, ceza tevkif evlerinin otomasyonunu

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

17. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76-78 nci maddelerine tâbidir.

Tanımlar: –Madde 3

Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu

idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri,

b) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvelerde yer alan kamu idarelerini,

c) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar: Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları,

d) Sosyal güvenlik kurumları: Bu Kanun ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarını,

e) Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunları kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler,

f) Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

g) Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

h) Kamu gideri: Kanunlarına veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Kamu idarelerinin yeniden teşkilatlanmasına ilişkin süreç tamamlanıncaya kadar yapılması gereken zorunlu harcamalar kapatılan idare veya ilgili idare bütçesinden gerçekleştirilir.

Kapatılan harcama birimi ve idareler için faaliyet raporu düzenlenmez. Bu birim ve idarelerin yılı faaliyet sonuçları görev, yetki ve sorumluluklarının devredildiği idarelerin faaliyet raporlarında gösterilir.

Mücbir sebep

Ek Madde 7 – (Ek:16/4/2020-7244/10 md.)

Deprem, yangın, sel gibi doğal afetler ile salgın hastalık veya Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemlerinin herhangi bir nedenle çalışmaması gibi mücbir sebep hallerinde; veri, bilgi ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Mücbir sebep hallerinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemleri üzerinden yürütülen işlemlerde yaşanabilecek gecikme nedeniyle ilgililere, gecikme faizi, gecikme zammı ve ceza gibi yaptırımlar uygulanmaz.

Ek Madde 8 - (Ek:20/5/2021 7319/9 md.)

Mevzuatta orta vadeli mali planda yapılan atıflar orta vadeli programa yansıtılmı ş sayılır.

Yürürlü –Madde 82

Bu Kanunun;

a) 30, 66, 67 ve 80 inci maddeleri ile geçici 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14 ve 82 ile 83 üncü maddeleri yayımı,

b) 81 inci maddesinin (e) bendi ile geçici 6 ncı maddesi 1.1.2004,

c) Diğer hükümleri 1.1.2005,

Tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme: –Madde 83

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL (Değişik:RG-16/10/2020-7254/5 md.) GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi
2. Cumhurbaşkanlığı
3. Anayasa Mahkemesi
4. Yargıtay
5. Danıştay
6. Hâkimler ve Savcılar Kurulu
7. Sayıştay
8. Adalet Bakanlığı
9. (Değişik:20/5/2021-7 1 /10 d.) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
10. (Ek:20/5/2021- 319/10 md.)(1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
 1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
12. Dışişleri Bakanlığı
13. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
14. Gençlik ve Spor Bakanlığı
15. Hazine ve Maliye Bakanlığı
16. İçişleri Bakanlığı
17. Kültür ve Turizm Bakanlığı
18. Milli Eğitim Bakanlığı
19. Milli Savunma Bakanlığı
20. Sağlık Bakanlığı
21. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
22. Tarım ve Orman Bakanlığı
23. Ticaret Bakanlığı
24. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
25. Devlet Arşivleri Başkanlığı
26. Diyanet İşleri Başkanlığı
27. İletişim Başkanlığı
28. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

GÖREVDE YÜKSELME SINAV KONULARI

[Bu bölümde unvanların görevleriyle ilgili konulardaki sorular yer almakta olup Soru sayısı 60'tır.]

1. KISIM

1) 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

a) Adalet Bakanlığı (6 ncı kısım: 1 inci Bölüm) (5 soru)

b) BAKANLIK GENELGELERİ (5 soru)

- ✔ -124/1 sayılı BİGM Genelgesi-UYAP uygulamaları
- ✔ -138/1 sayılı SGB Genelgesi-Kamu zararının ak b ve değerlendirmeye yetkili birimler
- ✔ -149 sayılı SGB Genelgesi- H r ama y tkilisi ve gerçekleştirme görevlisi
- ✔ -168 sayılı SGB Genelges - Ad i ve idari yargı faaliyet raporları
- ✔ -127 sayılı DHDB Genelge i-Yol giderleri ve tazminatı
- ✔ -128/1 s yılı D DB Genelgesi-Arşiv hizmetleri
- ✔ -1 9 sayılı DHDB Genelgesi-Resmi taşıt kullanımı

176 SAYILI ADLİ GÖRÜŞME ODALARI GENELGE

18.ÜNİTE 1.BÖLÜM

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesinde belirtilen sosyal hukuk devleti, şüpheli ve sanıkların yanı sıra mağdurlar için de bazı hak ve güvencelerin sağlanmasını gerektirmektedir. Son dönemde sanık odaklı cezalandırıcı adalet anlayışı yerini, mağduru da dikkate alan onarıcı adalet anlayışına bırakmaya başlamıştır. Zira yargılama sonucunda sanığın mahkûm edilmiş olması, mağduru her zaman tatmin etmemektedir.

Suçta konu eylem nedeniyle fiziksel ve ruhsal bakımdan zor bir dönem geçiren mağdurların, bu hassas dönemde adli süreç hakkında bilgilendirilmeleri ve ihtiyaç duydukları durumlarda uzmanlar tarafından psiko-sosyal yönden desteklenmeleri gerekmektedir.

Anayasanın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" kenar başlıklı 41 inci maddesinde, Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananı ve çocukların korunması için gereken teşkilatı kurarak her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alacağı ifade edilmektedir. Yine Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürüsü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesinde çocukların adli süreçte korunmalarına ilişkin tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

Başta çocuklar olmak üzere tüm kırılgan grupların adalete erişimlerinin güçlendirilmesi ve ikincil örselenmelerinin engellenmesiyle birlikte maddi hakikatin ortaya çıkarılabilmesi için ifade ve beyan işlemlerinin bu kişilerin mevcut fiziksel, zihinsel ve psikolojik durumlarına uygun özel ortamlarda yürütülmesi gerekmektedir.

Adliyelerde mağdurların ve özellikle çocukların özel olarak oluşturulan ortamlarda uzmanlar aracılığıyla şüpheli ve sanıkla yüz yüze gelmeden beyanına başvurulabilmesine imkân sağlayan adli görüşme odaları (AGO) mağdur odaklı uygulamaların başında gelmektedir.

Nitekim, 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesine eklenen dördüncü fıkrayla; ifade ve beyanın özel ortamda alınması gerektiği ya da şüpheli veya sanık ile yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen çocuk veya mağdurların özel ortamlarda ifadelerinin alınması yönünde düzenleme yapılarak AGO kullanımına açıkça işaret edilmiştir.

Bu düzenlemeyle, mağdur veya suçun itelili bakımından bir ayrıma gidilmeden, başta çocuk, kadın, engelli ve yaşlı mağdurlar olmak üzere işlenen suçun etkisi altında olan tüm kırılgan grupları mağduru için AGO kullanımı mümkün hale getirmiştir. Yine, suça sürüklenen çocukların da bu özel ortamların kullanılabilmesine imkan sağlanmıştır. Aynı zamanda, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında fail ile mağdurun yüz yüze gelmemesi ya da mağdurun beyanının özel ortamda alınması gerektiği değerlendirilen her vakada, mağdur beyanının AGO kullanılarak alınması zorunlu kılınmıştır.

Aynı şekilde, 5271 sayılı Kanununun 236 ncı maddesine eklenen beşinci ve altıncı fıkralarla; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 ve 103 üncü maddelerinin ikinci fıkralarında düzenlenen nitelikli cinsel saldırı ve nitelikli cinsel istismar suçlarına ilişkin soruşturmalarda çocuk izlem merkezi (ÇİM) ve benzeri özel merkezlere işaret edilmekle birlikte, söz konusu maddelerin birinci fıkralarında düzenlenen eylemlere ilişkin soruşturmalarda ise özel ortamların (AGO) kullanılması mümkün kılınmıştır. Soruşturma aşamasındaki muayene olgusu dışında özel ortam ve merkezler benzer özellikler taşımaktadır.

AGO ve ÇİM uygulamalarının temel amacı mağdur ifadesinin uzman eşliğinde rahat bir ortamda alınması, mağdur ile failin karşı karşıya getirilmeyerek mağdurun ikincil örselenmesinin önüne geçilmesi ve sağlıklı bir beyan delili elde

170/1 SAYILI CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI İŞLENEN SUÇ SORUŞTURMALARINI GENELGE

2. BÖLÜM

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar, mahiyeti itibarıyla mağdurlar üzerinde fiziksel ve ruhsal olarak yıkıcı etkilere sahip olup, mağdurun yakınları üzerinde de benzer sonuçlara yol açabilmektedir. Bu nedenle söz konusu soruşturmaların yürütülmesinde herhangi bir eksiklik veya gecikmeye sebebiyet verilmemesi amacıyla 19.11.2018 tarihli ve 170 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Karşı İşlenen Cinsel Suç Soruşturmaları" Genelgesi'nin **güncellenmesinde** fayda bulunduğu değerlendirilmiştir.

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç soruşturmalarında delillerin toplanması ile maddi gerçeğin ortaya çıkarılması diğer suç soruşturmalarına nazaran farklılıklar arz etmektedir.

Suç sonrası korku ve çaresizlik hisseden ve bu durumla nasıl baş edebileceğini bilemeyen mağdur, suça ilişkin ihbar ve şikâyetle bulunmakta tereddüt edebilmektedir. Yaşı küçük suç mağduru çocuklar ise yapılan eylemi anlamlandırmakta zorlanabildiği gibi eylem hakkında konuştuğu takdirde failin kendisi ve veya yakınlarına zarar verebileceğinden korkmaktadır.

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç soruşturmalarının yürütülmesi sırasında; olayın adli mercilere ne şekilde ve ne zaman yansıtıldığı, ilk defa kiminle ve nasıl paylaşıldığı, paylaşıldığı andaki mağdurun fiziksel ve ruhsal durumu, olay ve yakalama tutanakları, doktor raporları, tanık beyanları, şüpheli ve mağdur beyanlarının tutarlı olup olmadığı, kriminal raporlar, taraflar arasında husumet bulunup bulunmadığı, şüpheli veya mağdurun evinde ya da iş yerinde yapılan aramada ele geçen deliller, telefonda ve bilgisayarda ele geçirilen görüntü ve yazışmalar ile diğer bütün deliller hep birlikte değerlendirilerek adli işlemlerin yürütülmesi gerekmektedir. Bu adımlardan bazılarının zamanında atılmaması veya delillerin eksik toplanması maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasına engel olabilecektir.

Suçun mağdur üzerinde yarattığı etki dikkate alınarak; mağdurun suç faili ile yüz yüze getirilmemesi, beyanının bunlara yönelik hizmet veren merkez veya özel ortamlarda görevli uzman aracılığıyla bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından ayrıntılı bir şekilde alınması, böylece örselenmesinin önüne geçilmesi sağlanmalıdır. Nitekim 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 236 ncı maddesi, soruşturma aşamasında alınan mağdur beyanı ile kovuşturma aşamasında elde edilen delillerin karşılaştırılması ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılması bakımından zorunluluk bulunmadıkça mağduru yalnızca bir kez dinlenmesini öngörmektedir.

7188 sayılı Kanunla 5271 sayılı Kanun'un 236 ncı maddesine eklenen beşinci ve altıncı fıkralarla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 102 ve 103 üncü maddelerinin ikinci fıkralarında düzenlenen nitelikli cinsel saldırı ve nitelikli cinsel istismar suçlarına ilişkin soruşturmalarda Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) ve benzeri özel merkezlerde beyan işlemlerinin yerine getirilmesi zorunlu kılınmıştır. Bununla birlikte söz konusu maddelerin birinci fıkralarında düzenlenen eylemlere ilişkin soruşturmalar bakımından da

1/4 mağduru örselenmemesi amacıyla öncelikle bu merkezlerde, bunun mümkün olmaması halinde ise Adli Görüşme Odalarında (AGO) beyan işlemlerinin yürütülmesi gerekecektir. Böylelikle suçun nitelikli hale dönüşme ihtimalinde de mağdur örselenmemiş olacaktır.

Benzer şekilde, 5271 sayılı Kanun'un 236 ncı maddesine eklenen dördüncü fıkrada da; ifade ve beyanının özel ortamda alınması gerektiği ya da şüpheli veya sanık ile yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen çocuk veya mağdurların özel ortamlarda ifadelerinin alınması yönünde düzenleme yapılarak AGO kullanımının önemine dikkat çekilmiştir.

Bu itibarla;

1- Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin soruşturma işlemlerinin, Cumhuriyet başsav-

154/2 SAYILI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİ GENELGE

3. BÖLÜM

Aile içi ve kadına karşı şiddet eylemlerine ilişkin soruşturmaların yürütülmesi ile 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun uygulanmasında yol gösterici olması amacıyla 17.12.2019 tarihli ve 154/1 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanması" konulu Genelgenin **güncellenmesinde** fayda bulunduğu değerlendirilmiştir.

Anayasanın 10 uncu maddesinde; kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğu. Devletin bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğu ve bu maksatla alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamayacağı düzenlenmiştir. Anayasanın 41 inci maddesinde de ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve eşler arasında eşitliğe dayandığı, Devletin, aileni huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri almaya teşvik edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanunda, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile birilerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ile bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak koruyucu ve önleyici tedbirlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, bu tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek hizmetlerine yer verilmiştir.

Aile içi ve kadına karşı şiddetle etkin mücadele; amaca uygun mevzuat düzenlemeleri ile bu konuda uzmanlaşmış birimlerin iş birliği içinde çalışmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda, Cumhuriyet başsavcılıkları bünyesinde "Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Suçları Soruşturma Bürosu" kurulmuş, ayrıca 27 Aralık 2019 tarihli ve 1584 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararıyla 6284 sayılı Kanunda düzenlenen tedbir kararlarını vermek üzere her adliyede belirli aile mahkemeleri görevlendirilmiştir.

Aynı amaçla 8 Temmuz 2021 tarihli ve 7331 sayılı Kanunla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yapılan değişikliklerle; kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının "boşanılan eşe karşı" işlenmesi hali cezada artırım sebepleri arasında sayılmıştır.

12 Mayıs 2022 tarihli ve 7406 sayılı Kanunla 5237 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle; kasten öldürme, kasten yaralama, şikâyet ve tehdit suçlarının "kadına karşı" işlenmesi, cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiş, ayrıca ısrarlı takip eylemlerinde Türk Ceza Kanununa eklenen 13/A maddesiyle müstakil bir suç olarak kabul edilmiştir.

7 Ocak 2021 sayılı Kanunla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle; kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu, tutuklama nedeni varsayılan katalog suçlar arasına alınmıştır.

5271 sayılı Kanunun 234 ve 239 uncu maddelerinde yapılan değişiklikler sonucunda; mağdur, şikâyetçi ve **katılanın** vekili bulunmaması halinde avukat yardımıyla yararlanma hakkının kapsamı genişletilerek cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence ve eziyet suçlarında ve alt sınırı **beş yıldan** fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesi mümkün hale gelmiştir.

10 Haziran 2020 tarihli ve 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı maddesi uyarınca; kasten öldürme ve bu suça teşebbüs, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama, çocuğun cinsel istismarı, nitelikli cinsel saldırı ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçlarından tutuklu veya hükümlü olan kişilerin, ceza infaz kurumlarından tahliyesine veya firarına ilişkin bilgilerin ceza infaz kurumu müdürlüğünce mağduru bulunduğu

Geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın her türlü tehlikeden korunarak bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı, eğitilmiş ve topluma yararlı bireyler olarak sosyal hayatta yerlerini almaları, Hükümetimizin temel hedefleri arasında bulunmaktadır.

Bu hedef doğrultusunda; çocuklarımızı koruyup kollamaya yönelik mevzuat ve düzenlemeler yürürlüğe konularak, oluşturulan altyapı çerçevesinde yürütülen uygulamaların geliştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Çocuğun beden veya ruh sağlığına zarar veren ya da zarar verme riski taşıyan, fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimini olumsuz etkileyen durumlar, çocuğa karşı kötü muamele şeklinde tanımlanmaktadır. Kötü muamelenin istismar ya da ihmal olmak üzere iki farklı boyutu bulunmaktadır. Ülkemizde istismara uğrayan çocuk ve/veya ailesi, yaşanan olumsuzlukları pek çok sebeple gizleme eğilimitedir. Bu sebeple de istismara uğrayan çocuğu ve ilmesi zorunlu olan hukuki, tıbbi, ruhsal ve sosyal destek aksayabilmektedir.

Mağdur çocukların; kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları tarafından ayrı ayrı değerlendirilmesi ve bu süreçte **yaşadıklarını defalarca** dile getirmek zorunda bırakılması, gizliliğin yeterince sağlanamaması, ilgili kurumlarda çocukla görüşme yapanların; çocuğun ruhsal durumunu gözetererek görüşme yapabilecek yeterlilikte eğitime sahip olmaması halinde, çocuğun uğradığı travma şiddetlenmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak; çocuk istismarının önlenmesi ve istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmesi amacıyla, öncelikli olarak cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesini asgariye indirmek, adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitilmiş kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere; Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler/ku-

rumlar bünyesinde Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması ve bu merkezlerin işleyişinin Sağlık Bakanlığınca koordine edilmesi gerekli görülmüştür.

Pilot uygulama olarak ilk defa Ankara'da açılmış bulunan ÇİM, ilgili kurumların da katılımı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu süreçte elde edilen tecrübeler ışığında Ankara'ya ilaveten Kayseri, Samsun ve Gaziantep'te kurulan ÇİM'lerin zaman içerisinde ülke genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Öte yandan; ÇİM'lerin çalışmaya ve yaygınlaşma sürecinin sağlıklı ve amaçlarına uygun bir şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirleri görüşüp karara bağlamak ve bu konuda kurumlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere; Sağlık Bakanlığı Müsteşarı ya da yardımcısının başkanlığında; Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Adli Tıp Kurumu Başkanlığı temsilcilerinin (bakanlıklardan müsteşar yardımcısı, başkanlıklardan başkan yardımcısı düzeyinde) katılımıyla ÇİM Yönetim ve Koordinasyon Kurulu (Kurul) oluşturulmuştur.

Kurulun ve ÇİM'lerin çalışma usul ve esasları, aşağıda sayılan hususlar çerçevesinde Kurul tarafından belirlenecek; sekretarya hizmetleri, alınan kararların ilgili kurumlarca uygulanmasının takibi ve koordinasyonu Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülecektir. Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve ilgili İl Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcileri ile katkı sağlayabileceği öngörülen ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek birlikleri, konu ile ilgili uluslararası kuruluş ve özel sektör temsilcileri de Kurul toplantılarına davet edilebilecektir.

ÇİM'lerin işleyişi hususunda;

- ÇİM'lerde görev yapacak personelin eğitiminin, Sağlık Bakanlığınca uygun görülen merkezlerde

BİRİNCİ KISIM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar**Amaç:** –Madde 1

Bu Kanunun amacı, elektronik imzanın hukukî ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, elektronik imzanın hukukî yapısını, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunda geçen;

a) Elektronik veri: Elektronik, optik ve benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtları,

b) Elektronik imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantı bu amaçla ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,

c) İmza sahibi: Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi,

d) İmza oluşturma verisi: İmza sahibine ait olan, imza sahibi tarafından elektronik imza oluşturma amacıyla kullanılan ve bir eşi daha olmayan şifreler, kriptografik gizli anahtarlar gibi verileri,

e) İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

f) İmza doğrulama verisi: Elektronik imzayı doğrulamak için kullanılan şifreler, kriptografik açık anahtarlar gibi verileri,

g) İmza doğrulama aracı: Elektronik imzayı doğrulamak amacıyla imza doğrulama verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

h) Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydı,

ı) Elektronik sertifika: İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgileri birbine bağlayan elektronik kaydı

j) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu, ifade eder

İKİNCİ KISIM
Güvenli Elektronik İmza ve
Sertifika Hizmetleri**BİRİNCİ BÖLÜM**
Güvenli Elektronik İmza, Güvenli
Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Araçları**Güvenli elektronik imza:** –Madde 4

Güvenli elektronik imza;

a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,

b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,

c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,

d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan,

Elektronik imzadır.

veya tüzel kişinin bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kayıttır.

Benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar, elektronik veriyi şifreleme veya verinin bütünlüğünü, inkâr edilemezliğini ve kaynağını belirleme gibi amaçlarla kullanılmak üzere elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları tarafından açık anahtar altyapısı vasıtasıyla üretilen sertifikalardır.

Kanunlarda yer alan elektronik imzaya ilişkin hükümler, kıyasen internet sitesi kimlik doğrulama sertifikası ve benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar hakkında da uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının kanunlarda yer alan elektronik imza ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri, internet sitesi kimlik doğrulama sertifikası ve benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar hakkında da uygulanır. Bu yükümlülüklerle aykırı hareket eden elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları hakkında 18 inci maddede belirtilen idari para cezaları uygulanır.

Yürürlük: –Madde 25

Bu Kanun yayımı tarihinden **altı ay** sonra yürürlüğe girer.

Yürütme: –Madde 26

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1.
test

5070 SAYILI ELEKTRONİK
İMZA KANUNU

1. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre aşağıdakilerden hangisinin nitelikli elektronik sertifikada bulunması zorunlu değildir?

- A) Sertifikanın "nitelikli elektronik sertifika" olduğuna dair bir ibarenin bulunması zorunludur
- B) Sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının bulunması zorunludur
- C) İmza sahibinin teşhis edilebilir kimlik bilgilerinin bulunması zorunludur
- D) Sertifikanın kullanımında dikkat edilecek hususların bulunması zorunludur

2. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Bilgilerin korunması hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında kaç Türk Lirasından kaç Türk Lirasına kadar idari para cezası Telekomünikasyon Kurulu tarafından verilir?

- A) Onbeşbin Türk Lirasından Otuzbin Türk Lirasına Kadar
- B) Onikibin Türk Lirasından Yirmibin Türk Lirasına Kadar
- C) Onikibeşbin Türk Lirasından Yirmibeşbin Türk Lirasına Kadar,
- D) Otuzbin Türk Lirasından Ellibin Türk Lirasına Kadar

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ

20.
ÜNİTE

Elektronik işlemler: –Madde 445

(1) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP), adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemidir. Dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirildiği hâllerde UYAP kullanılarak veriler kaydedilir ve saklanır.

(2) Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak dava açılabilir, harç ve avans ödenebilir, dava dosyaları incelenebilir. Bu Kanun kapsamında fizikî olarak hazırlanması öngörülen tutanak ve belgeler güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda hazırlanabilir ve gönderilebilir. Güvenli elektronik imza ile oluşturulan tutanak ve belgeler ayrıca fizikî olarak gönderilmez, belge örneği aranmaz.

(3) Elektronik ortamdaki fizikî örnek çıkarılma gereken hâllerde tutanak veya belgenin aynı olduğu belirtilerek hâkim veya görevlendirildiği yazı işleri müdürü tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(4) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda bitir.

(5) Muhkemelerde görülmekte olan dava, çekişmesizce, geçici hukuki koruma ve diğer tüm işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına dair usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

1.
test

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ

1. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 445. Maddesine göre elektronik ortamda;
- Güvenli ıslak imza kullanılarak dav açılabilir.
 - Harç ve avans ödenebilir.
 - Dava dosyası incelenebilir.
- numara andırılmış maddelerden hangileri y pılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 445. Maddesine göre "UYAP"ın açılımı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
B) Ulusal Yargı Ağı Paylaşım Sistemi
C) Ulusal Yargı Ağı Paylaşımı
D) Ulusal Yargı Ağı Portalı

CEVAP ANAHTARI

1	C	2	A						
---	---	---	---	--	--	--	--	--	--

:-Madde 38/A**(Ek: 2/7/2012-6352/95 md.)**

(1) Her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) kullanılır. Bu işlemlere ilişkin her türlü veri, bilgi, belge ve karar, UYAP vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

(2) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir.

(4) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer **kişi** veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen belge ya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıla düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez.

(5) Elektronik imza belgenin elle atılan imzalı belgeyle ç işmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(6) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(7) Zorunlu nedenlerle fiziki olarak düzenlenmiş belge veya kararlar, yetkili kişilerce taranarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde ilgili birimlere elektronik ortamda gönderilir.

(8) Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hallerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim, Cumhuriyet savcısı veya görevlendirilen yetkili **kişi** tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre **gün** sonunda biter.

(10) Yargı birimlerinin ihtiyaç duyduğu nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fiziki olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler ayrıca zorunlu olmadıkça fiziki ortamda gönderilmez.

(11) Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslara Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönerge ile düzenlenir.

UYAP'ın kullanılması: –Madde 5

(1) İş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri ile uyum ve işbirliği sağlanmış dış birimlerle yapılacak her türlü işlemler UYAP ortamında gerçekleştirilir.

(2) UYAP kullanıcıları iş listesini **günlük** olarak kontrol etmek, işlemlerin gereğini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve **güncellik** ilkelere uygun olarak UYAP ortamına (**Değişik ibare:RG-29/4/2017-30052**) doğru, eksiksiz ve zamanında girmekle yükümlüdür.

(3) Fizikî olarak verilen ve gönderilen her türlü evrak, elektronik ortama aktarılarak UYAP kaydedilir ve ilgili birime gönderilir.

(4) İhtiyaç duyulan nüfus, tüpü adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî ortamda gönderilmez.

(5) Taraf ve vekilleri ile diğer ilgililer güvenli elektronik imza ile imzalamak suretiyle UYAP vasıtasıyla birimlere elektronik ortamda bilgi ve belge gönderebilirler.

(6) Gelen evraktan sorumlu personel, UYAP üzerinden birimlere gönderilen ve iş listesine düşen belgeleri derhâl ilgili kişiye ya da doğrudan dosyasına aktarır. Onay gerektiren evrak ilgilinin iş listesine yönlendirilir.

(7) Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki

birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez.

(8) Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhâl elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılan belge ve kararlar iletilen belge ve kararların asıl arı mahalinde saklanır, ayrıca fizikî olarak gönderilmez. Ancak, belge veya karar aslının inceleme nin zorunlu olduğu hâller saklıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(9) UYAP üzerinde hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde belge veya kararın fizikî örneği alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek ilgilisi tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(10) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre **gün** sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi **güne** sarkmaması açısından **saat 00:00'a** kadar yapılması zorunludur.

(11) Güvenli elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi hâlinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.(7)

(12) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(13) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(14) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre **me-sai saati** sonunda biter.

BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ

23. ÜNİTE

UYAP'ın kullanılması: –Madde 5

(1) Bölge idare mahkemelerinin tüm birimleri ile idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin iş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri ile uyum ve işbirliği sağlanmış dış birimlerle yapılacak her türlü işlemler UYAP ortamında gerçekleştirilir.

(2) Başkan, üye, müdür ve diğer personel iş listesini **günlük** olarak kontrol etmek, yargılama ile idarî işlerin bulunduğu aşamanın gereklilerini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve **güncellik** ilkelere uygun olarak UYAP ortamına (*Değişiklik ibare:RG-13/5/2017-30065*) doğru, eksiksiz ve zamanında girmekle yükümlüdür.

(3) Fizikî olarak gelen ve gönderilen her türlü evrak, elektronik ortamda aktarılarak UYAP'a kaydedilir ve ilgili birim gönderilir.

(4) Taahhüt ve teklifleri ile diğer ilgililer güvenli elektronik imza ile imzalamak suretiyle UYAP vasıtasıyla dairelere veya mahkemelere elektronik ortamda bilgi ve belge gönderebilirler.

(5) Gelen evraktan sorumlu personel, UYAP üzerinden mahkemelere gönderilen ve iş listesine düşen belgeleri derhal ilgili kişiye aktarır.

(6) Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez.

(7) Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhal elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile im-

zalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları mahallinde saklanır, ayrıca fizikî olarak gönderilmez. Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(8) UYAP üzerinden hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde; belge veya kararın fizikî örneği alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek altı; başkan, görevlendirdiği **üye veya** yazı işleri müdürü tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre **gün** sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi **güne** sarkmaması açısından **saat** 00:00'a kadar yapılması zorunludur.

(10) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(11) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre **mesai saati** sonunda biter.

(12) Kullanıcı, kendi kullanıcı adı ile yapılan tüm işlemlerden sorumlu olup kullanıcı adı, her türlü şifre, parola ve elektronik imza cihazını başkaları ile paylaşamaz.

CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

24. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, soruşturma ve kovuşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece dinlenilmesine gerek görülen kişilerin Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi kullanılarak dinlenilmesi, kayda alınması, saklanması ile bunun için gerekli teknik altyapının kurulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanıtım Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

b) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

c) SEGBİS: UYAP Bilişim Sisteminde ses ve görüntünün aynı anda elektronik ortamda iletildiği, kaydedildiği ve saklandığı Ses ve Görüntü Bilişim Sistemini,

ç) SEGBİS yazılımı: UYAP Bilişim Sisteminde SEGBİS'in gerçekleştirilmesi için geliştirilen yazılımı,

ç) Talep eden makam: SEGBİS ile dinlemeyi talep eden Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

d) Talep edilen makam: SEGBİS ile dinleme talep edilen Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

e) UYAP Bilişim Sistemi: Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Teknik Esaslar

Sistem için gerekli standartlar:

–Madde 4

(1) Görüntü ile sesin aynı anda güvenli bir şekilde iletilmesi ve kaydedilebilmesi gerekir.

(2) Görüntü, ilgilinin yüz ifadelerini, vücut hareketlerini, tavır ve davranışlarını gözlemlemeye; ses, ilgilinin duygularını anlamaya ve söylediklerini anlaşılır şekilde dinlemeye imkân verecek nitelikte olur.

(3) Bilgi, belge ve delillerin elektronik ortamda anında iletilmesi gerekir.

Sistemin kurulması: –Madde 5

(1) Bakanlık, UYAP Bilişim Sistemi kapsamında SEGBİS'i kurar, işletir, geliştirir, bakım ve idaresini sağlar.

Kayıtların saklanması: –Madde 6

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, nitelikli elektronik imza ile imzalanarak güvenli bir şekilde talep eden makam tarafından saklanır.

Yazılı tutanağa dönüştürme: –Madde 7

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, ilgili mevzuatta öngörülen usule göre UYAP Bilişim Sisteminde yazılı tutanağa dönüştürülüp, elektronik imza ile imzalanır. Yazılı tutanağa dönüştürme

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**Amaç ve kapsam: –Madde 1**

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmi yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik e geçen;

a) Aidiyet in iri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı,

c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi,

ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ta-

rafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi,

d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve kişisel özelliklerini koruyan, belgelerin atıldığı fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki ön tmini elektronik ortamda sağlayan sistemi

e) Elektronik ortam: Güvenli elektronik imza kullanılmaya durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,

g) e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmi yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,

ğ) Fiziksel ortam: Kağıt ortamında yapılan işlemleri,

h) Form: Biçimli belgeyi,

ı) Format: Elektronik dosya türlerini,

i) Günlük rapor: EBYS'de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,

ÖRNEK 8

METİN ÖRNEĞİ

İlet Olanmas Durumunda Metnin Başlangıç Noktası:

T.C.
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI
Mühasebat Genel Müdürlüğü

14.09.2019

Sayı E-25358323-843.03-1410845
Konu 2018 Yılı Kesim Hesap Çıktıları

STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞINA

Paragraf Başığı
1,2,5 cm. boşluk

2 satır boşluk

2 satır boşluk

Adı SOYADI
Bakan
Bakan Yardımcısı

İlet Olanas Durumunda Metnin Başlangıç Noktası:

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıklar ve Mühazet Genel Müdürlüğü

22.08.2019

Sayı E-95245679-934.01.19-1319950
Malzeme Alımı Ödemesi

DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

2 satır boşluk

2 satır boşluk

1 satır boşluk

İlg 9.08.2019 tarihli ve E-48088673-105.04.05.01-2388615 sayılı yazımız

ÖRNEK 9

BRDEN FAZLA SAYFALI BELGE ÖRNEĞİ

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı E-21309278-968.06.01-595742
Konu Emeklilik Talebi (Adı SOYADI)

ÖNLÜDÜR
20.08.2019

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

2 satır boşluk

1 satır boşluk

a) Adı SOYADI nun 10.08.2019 tarihli dilekçesi.
b) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.08.2019 tarihli ve E-30316838-901-25665799 sayılı yazısı

İlgi

Bu belge, görevli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bilgiye Doğrulama Kodu: A1CDEFGHILKLMNO-PRESTIV - Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/veri-etkilesim-ilet-cb-z>

T.C. Adalet Bakanlığı 06659 Kazan/Çankaya-ANKARA

Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68

E-Posta Adresi: adliye@adliye.gov.tr İnternet Adresi: www.adliye.gov.tr

Kayıt Adresi: adliye@adliye.gov.tr

Bilgi için: Adı SOYADI

Unvan

Telefon No: (0312) 1234567

1/2

Adı SOYADI
Kültür Varlıklar ve Mühazet Genel Müdürü

**7201 SAYILI KANUNU OKUYUCULARIMIZIN
DAHA İYİ KAVRAYABİLMESİ İÇİN TERİMSSEL
İFADELER SÖZLÜĞÜ**

Ahval: Davranışlar, olaylar

Cebri İcra: Borcunu ödemesi için alınmış bir karar olduğu halde buna uymayan kişi için bu kararın yerine getirilmesi amacıyla ve yetkili kuruluşlarca zor kullanılarak yapılan yürütme

Celpname: Çağrı belgesi

Cumhuriyet Müddeiumumisi: Cumhuriyet Savcısı

Ecnebi: Yabancı

Husul: Olma, oluş, meydana gelme

Hülasa: Kısaca, fezleke

Hükmî: Tüzel

Hüviyet: Kimlik

İttıla: Bilgi edinme

İcra: Borçlunun alacaklıya borcu yapmak veya ödemekle yükümlü bulundu u bir şeyi adli bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme

İfa: Bir iş yapma, yerine getirme, ödeme

İntıla: Ayrık, aykırılık, uyumsuzluk

İntiva: İçine alma, içirme

İmtina: Kaçınma, sakınma

İntişar: Yayılma

İnzibat: Sıkı düzen

İstimlak: Kamulaştırma

Kazaî: Hüküm vermeye ait

Mahfuz: Saklanmış, korunmuş

Mehil: Bir işin tamamlanması için tanınan ek süre

Merci: Başvurulacak yer veya mekân

Meriyet: Yürürlük

Mevkuf: Tutuklu

Mevrut: Gelen, gelmiş

Muamele: Davranış, davranma, işlem, yöntem

Mucip: Gerektiren

Mucibince: Gereğince

Muhasebat: Hesap işleri

Mukabil: Karşılıklı, bir şeye karşılık olarak yapılan

Mukim: İkamet eden

Muteber: İnanılır, güvenilir değer

Muttali: Öğrenmiş, bilgi edinmiş

Muvakkaten: Geçici olarak, az bir zaman süresince

Mübir: Zorlayıcı

Müesses: Kurum

Mükellef: Yükümlü

Mümessil: Temsilci

Mürselat: Mektuplaşmalar

Müstacel: Acele

Müstaceliyet: İvedilik

Müstahdem: Odacı

Mütaallik: İlgili, ilişkili olan

Mütaakib: Ardından gelen

Müteaddit: Birçok

Mütekabiliyet: Karşılıklılık

Nezinde: Huzurunda, gözetiminde

Re'sen: Kendiliğinden

Salahiyet: Yetki

Sair: Başka, öteki, diğer

Sarahat: Belginlik

Sarfinazar: Saymama, dikkate almama

Şerh: Ayırma, yorumlama

Şümulü: Kapsamlı

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam ve Dayanak****Amaç: –Madde 1**

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik; yargı mercileri, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile il özel idareleri, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, baroların her biri tarafından yapılacak tüm tebligat işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, Tebligat Kanununun 60 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM**Tebligatın Yapılması****Tebligatın yapılması: –Madde 4**

(1) 2 nci maddede belirtilen merciler tarafından yapılacak tüm tebliğler, bu Yönetmelik hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT) veya memur vasıtasıyla yapılır.

Tebligatın memur vasıtasıyla yapılması: –Madde 5

(1) Tebligatın;

- a) Kanunlarda özel hüküm bulunan hallerde,
- b) Gecikmesi halinde zarar doğabilecek işlerde,

c) 2 nci maddede belirtilen ve aynı yerde bulunan merciler arasında ya da bu mercilerde bulunan kişilere,

yapılması durumunda, tebliğler kendi memurları veya mahalli mülki idare amirinin emriyle kolluk vasıtasıyla yaptırılır.

(2) Memur vasıtasıyla tebligat yaptırılmasını gerektiren sebep tebligat evrakında gösterilir.

(3) Kolluk vasıtasıyla tebligat yaptırılması için, tebliği çıkaran mercii belirlemek suretiyle mahalli mülki idare amirine müracaat etmesi gerekir. Mahalli mülki idare amirinin emri olmadan kolluğa gönderilen tebliğ evrakı gönderilmeyecektir.

(4) Soruşturma gerektiren veya soruşturma evresine ilişkin görevlerin kolluk tarafından yapılacağına dair olan hükümlerle bu Yönetmeliğin Yedinci Bölümünde yer alan özel hükümler saklıdır.

Ücret tarifesi: –Madde 6

(1) Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü, bu Yönetmeliğe göre yapacağı işlerden dolayı alacağı ücretleri ayrı bir tarifeye tespit eder.

Memur vasıtasıyla tebliğde zorunlu masraflar: –Madde 7

(1) Bu Yönetmelik gereğince memur vasıtasıyla yaptırılacak tebliğlerde, tebliğ yapana verilecek zorunlu masrafların miktarı, tebliğ yapılacak şahsın bulunduğu yerin uzaklığına göre, her mali yılbaşında, il idare kurullarınca, merkez ilçe ve bağlı ilçeler için ayrı ayrı tespit olunur.

(2) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 49 uncu maddesine göre tazminat alan memurlara, yaptıkları tebliğler için ödeme yapılmaz.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektronik ortamda yapılacak tebligata ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merciler tarafından Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT) vasıtasıyla yapılacak elektronik tebligata ilişkin hususları kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, Tebligat Kanununun 7/ maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- b) Değerlendirme kaydı: Tebligatın; tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merciden Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) tarafından teslim alındığına, muhatabın elektronik tebligat adresine ulaştığına, okunduğuna ve usulen tebliğ edilmiş sayıldığına dair üretilen ve elektronik sertifika ile imzalanmış kayıtları,
- c) Elektronik sertifika: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 9 uncu maddesinde nitelikleri belirtilen nitelikli elektronik sertifikayı,
- ç) Elektronik tebligat: Tebligat Kanunu ve bu Yönetmeliğe uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligatı,
- d) Elektronik tebligat adresi: PTT tarafından, gerçek kişiler için kimlik bilgileri, tüzel kişiler için

ise tabi oldukları sistem bilgileri esas alınmak suretiyle tek ve benzersiz şekilde oluşturulan ve UETS'ye kaydedilen tebligat adresini,

e) Elektronik tebligat mesajı: Tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merci tarafından güvenli elektronik imza veya elektronik sertifikayla imzalanmış, tebliğ edilecek içerik, ekli dokümanlar ve tebliğ için gerekli muhatap bilgilerinden oluşan elektronik iletiyi,

f) Güvenli elektronik imza: 5070 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde nitelikleri belirtilen güvenli elektronik imzayı

g) İşlem kaydı: PTT tarafından elektronik tebligat hizmetinin yürütülmesi esnasında meydana gelen ve muhatap gereği kaydının tutulması zorunlu olan tüm bilişim sistemi işlem kayıtlarını,

ğ) Muhatap: Elektronik tebligat alıcısı gerçek veya tüzel kişiyi,

h) PTT: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini,

ı) Tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merci: Tebligat Kanunu uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili merci, idare, kurum, kuruluş ve kişileri,

i) UETS: Tebligat Kanunu ve bu Yönetmelik uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemlerini yürütmek amacıyla PTT tarafından kurulan, işletilen ve güvenliği sağlanan sistemi,

j) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan zaman damgasını,

ifade eder.

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU 2. KİTAP 1.2.3.KISIM

29. ÜNİTE

İKİNCİ KİTAP AİLE HUKUKU

BİRİNCİ KISIM EVLİLİK HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM EVLENME

BİRİNCİ AYIRIM NİŞANLILIK

A. Nişanlanma: –Madde 118

Nişanlanma, evlenme vaadiyle olur.

Nişanlanma, yasal temsilcilerinin rızası olmadıça küçüğü veya kısıtlıyı bağlamaz.

B. Nişanlılığın hükümleri

I. Dava hakkının bulunmaması: –Madde 119

Nişanlılık evlenmeye zorlamak için dava hakkı vermez.

Evlenmeden kaçınma hâli için öngörülen cayma tazminatı veya ceza şartı dava edilemez; ancak yapılan ödemeler de geri istenemez.

II. Nişanın bozulmasının sonuçları

1. Maddî tazminat: –Madde 120

Nişanlılardan biri haklı bir sebep olmaksızın nişanı bozduğu veya nişan taraflardan birine yükletilebilen bir sebeple bozulduğu takdirde; kusuru olan taraf, diğerine dürüstlük kuralları çerçevesinde ve evlenme amacıyla yaptığı harcamalar ve katlandığı maddî fedakârlıklar karşılığında uygun bir tazminat vermekle yükümlüdür. Aynı kural nişan giderleri hakkında da uygulanır.

Tazminat istemeye hakkı olan tarafın ana ve babası veya onlar gibi davranan kimseler de, aynı koşullar altında yaptıkları harcamalar için uygun bir tazminat isteyebilirler.

2. Manevî tazminat: –Madde 121

Nişanın bozulması yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir.

III. Hediyelerin geri verilmesi: –Madde 122

Nişanlılık evlenmede dışındaki bir sebeple sona ererse, nişanlıların birbirlerine veya ana ve babanın ya da onlar gibi davrananların, diğer nişanlıya vermiş oldukları alışılmışın dışındaki hediyeler, verenler tarafından geri istenebilir.

Hediye aynen veya mislen geri verilemiyorsa, sebepsiz zenginleşme hükümleri uygulanır.

IV. Zamanaşımı: –Madde 123

Nişanlılığın sona ermesinden doğan dava hakkı, sona ermenin üzerinden **bir yıl** geçmekle zamanaşımına uğrar.

İKİNCİ AYIRIM EVLENME EHLİYETİ VE ENGELLERİ

A. Ehliyetin koşulları

I. Yaş: –Madde 124

Erkek veya kadın **on yedi yaşını** doldurmadıkça evlenemez.

Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple **onaltı yaşını** doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.

İKİNCİ KİTAP
Özel HükümlerİKİNCİ KISIM
Kişilere Karşı SuçlarALTINCI BÖLÜM
Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar

Cinsel saldırı: –Madde 102

(Değişik: 18/6/2014-6545/58 md.)

(1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, **beş yıldan on yıla** kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde **iki yıldan beş yıla** kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmiş durumda, **on iki yıldan** az olmamak üzere hapis cezasına hükmolünür. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(3) Suçu ;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,

d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,

e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolünür.

Çocukların cinsel istismarı:
–Madde 103

(Değişik: 18/6/2014- 545 59 md.)

(1) **Yeniden düzenlenen birinci ve ikinci cümle: 24/ 1/2016 6763/13 md.)** Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, **sekiz yıldan on beş yıla** kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde **üç yıldan sekiz yıla** kadar hapis cezasına hükmolünür. **(Ek cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)** Mağdurun **on iki yaşını** tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda **on yıldan**, sarkıntılık durumunda **beş yıldan** az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.

(2) **(Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.)** Cinsel istismarın vücuda organ veya sair

BİRİNCİ KİTAP
Genel Hükümler**ÜÇÜNCÜ KISIM**
Tanıklık, Bilirkişi İncelemesi ve
Keşif**BİRİNCİ BÖLÜM**
Tanıklık**Tanıkların çağrılması: –Madde 43**

(1) Tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemenin sonuçları bildirilir. Tutuklu işlerde tanıklar için zorla getirme kararı verilebilir. Karar yazısında bu yoldan getirilmenin nedenleri gösterilir ve bunlara çağrı kâğıdı ile gelen tanıklar hakkındaki işlem uygulanır.

(2) Bu çağrı telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.

(3) Mahkeme duruşmanın devamı sırasında hemen dinlenmesi gerekli görülen tanıkların belirleneceği gün ve saatte hazır bulundurulmasını görevlilere yazılı olarak emredebilir.

(4) Cumhurbaşkanı kendi takdiri ile tanıklıktan çekinebilir. Tanıklık yapmayı istemesi halinde beyanı konutunda alınabilir ya da yazılı olarak gönderilebilir.

(5) Bu madde hükümleri, kişinin ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme önünde tanık olarak dinlenmesi halinde uygulanabilir.

Çağrıya uymayan tanıklar: –Madde 44

(1) Usulüne uygun olarak çağrılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar zorla getirilir ve gelmemelerinin sebep olduğu giderler takdir edilerek, kamu alacaklarının tahsili usulüne göre ödettilir. Zorla getirilen tanık evvelce gel-

memesini haklı gösterecek sebepleri sonradan bildirirse aleyhine hükmedilen giderler kaldırılır. (Ek cümle: 8/7/2021-7331/11 md.) Zorla getirme kararı; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması hâlinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de tanığa bildirilir.

(2) Fiilî hizmette bulunan askerler hakkındaki zorla getirme kararı askerî makamlar aracılığıyla infaz olunur.

Tanıklıktan çekinme: –Madde 45

(1) Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

- a) Şüpheli veya sanığın nişanlısı.
- b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi.
- c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyu.
- d) Şüpheli veya sanığın üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları.
- e) Şüpheli veya sanıkla aralarında evlâtlık bağı bulunanlar.

(2) Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanunî temsilcilerinin rızalarıyla tanık olarak dinlenebilirler. Kanunî temsilci şüpheli veya sanık ise, bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez.

(3) Tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere, dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir. Bu kimseler, dinlenirken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

Meslek ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinme: –Madde 46

(1) Meslekleri ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinebilecekler ile çekinme konu ve koşulları şunlardır:

6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ
KANUNU (4. KISIM 4. BÖLÜM) (7. KISIM
2.BÖLÜM) (8.KISIM 1. VE 2. BÖLÜM,
MADDE 350 VE 367

32.
ÜNİTE

DÖRDÜNCÜ KISIM
İspat ve Deliller

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Tanık

Tanık gösterme şekli: –Madde 240

- (1) Davada taraf olmayan kişiler tanık olarak gösterilebilir.
- (2) Tanık gösteren taraf, tanık dinletmek istediği vakıyı ve dinlenilmesi istenen tanıkların adı ve soyadı ile tebliğe elverişli adreslerini içeren listeyi mahkemeye sunar. Bu listede gösterilmemiş olan kimseler tanık olarak dinlenemez ve ikinci bir liste verilemez.
- (3) Tanık listesinde adres gösterilmemi veya gösterilen adreste tanık bulunamamışsa taraf adres göstermesi için, işin niteliğine uygun kesin süre verilir. Bu süre içinde adres gösterilmez veya gösterilen yeni adres doğru değilse, bu tanığın dinlenilmesinde vazgeçilmiş sayılır.

Tanıklardan bir kısmının dinlenilmesiyle yetinilmesi: –Madde 241

- (1) Mahkeme, gösterilen tanıklardan bir kısmının tanıklığı ile ispat edilmek istenen husus hakkında yeter **derecede** bilgi edindiği takdirde, geri kalanların dinlenilmemesine karar verebilir.

Tanıklığın izne bağlı olduğu hâller: –Madde 242

- (1) Kamu görevlileri, görevlerinden ayrılmış olsalar bile, görevleri gereğince sır olarak saklamak zorunda oldukları hususlar hakkında, sırrın ait olduğu resmî makamın yazılı izni olmadıkça tanık olarak dinlenemezler. Bu izin, milletvekilleri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi **üyeleri**, **Cumhurbaşkanı** yardımcıları ve bakanlar hakkında Cumhurbaşkanı ve diğerleri hakkında

bağlı oldukları bakan veya kuruluşun amiri tarafından verilir.

(2) Tanıklık kamu yararına aykırı bulunmadıkça izin verilmesinden kaçınılamaz.

(3) Bu izin, mahkeme kararı üzerine yazılı istenir ve izin verilince tanık davet edilerek dinlenir.

Tanığın davet edilmesi: –Madde 243

- (1) Tanık davetiye ile çağrılır. Ancak davetiye gönderilmeden taraflarca yazılı bu nedenle tanık da dinlenir. Şu kadar ki, tanık listesi için kesin süre verildiği ve dinlenme **gününün** belirlendiği hâllerde, iftihar etmemiş olsa dahi taraf, o duruşmada hazır bulunursa tanıklar dinlenir.
- (2) Davet yeni duruşma **gününden en az bir haft** önce tebliğ edilmiş olması gerekir. Acele hâllerde tanığın daha önce gelmesine karar verilebilir.
- (3) Tanığı davet, gerektiğinde telefon, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, davete rağmen gelmemeye bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.

Davetiye içeriği: –Madde 244

- (1) Tanıklara gönderilecek davetiyede;
 - a) Tanığın adı, soyadı ve açık adresi,
 - b) Tarafların ad ve soyadları,
 - c) Tanıklık yapacağı konu,
 - ç) Hazır bulunması gereken yer, gün ve saat,
 - d) Gelmemesinin veya gelmesine rağmen tanıklıktan ya da yemin etmektan çekinmesinin hukuki ve cezai sonuçları,
 - e) Adalet Bakanlığınca hazırlanan tarife gereğince ücret ödeneceği,yazılır.

1136 AVUKATLIK KANUNU

12.KISIM

33.

ÜNİTE

ONİKİNCİ KISIM

Adli Müzaheret

Adli yardımın kapsamı: –Madde 176

(Değişik: 2/5/2001 - 4667/84 md.)

Adli yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu Kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Adli yardım bürosu: –Madde 177

(Değişik: 2/5/2001 - 4667/85 md.)

Adli yardım hizmeti, baro merkezlerinde, baro yönetim kurullarınca avukatlar arasından oluşturulan adli yardım bürosu tarafından yürütülür. Baro yönetim kurulu, ayrıca baro merkezi dışında avukat sayısı beşten çok olan ilde yargı çevresinde de bir avukatı adli yardım bürosu temsilcisi olarak görevlendirir. Büro ve temsilciler, baro yönetim kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

(Ek inci fıkra 1/7/2020-7249/20 md.) (Değişik fıkra 8/6/2022- 409/2 md.) Birden fazla baronun bulunduğu illerde her bir baro tarafından adli yardım bürosu oluşturulur. Yargı mercilerinin talebi üzerine yapılacak görevlendirmeler, Türkiye Barolar Birliği tarafından oluşturulan elektronik bilişim sistemi üzerinden o ildeki avukatlar arasında eşitlik gözetilerek yapılır.

Adli yardım istemi: –Madde 178

(Değişik: 2/5/2001 - 4667/86 md.)

Adli yardım istemi, adli yardım bürosuna veya temsilcilerine yapılır. İstek sahibi, isteminde haklı olduğunu gösterdiği delillerle kanıtlamak zorundadır.

Yardım isteminin reddi halinde, ilgisi yazı veya sözle baro başkanına başvurabilir. Baro başkanının vereceği karar kesindir.

Adli yardımın yapılışı: –Madde 179

(Değişik: 2/5/2001 - 4667/87 md.)

Adli yardım isteminin kabulü halinde; büro gerekli işlemleri yapmak üzere bir veya birkaç avukatı görevlendirir. Görevlendirilen avukat, görev yazısının kendine ulaşmasıyla, avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Bu yükümlülük ilginin gerekli belge ve bilgileri isteğe rağmen vermemesi veya vekâletname vermekten kaçınmasıyla sona erer.

Ayrıca görevlendirilen avukat da bu işi yapmak için çekinmek isterse görevin kendisine iltirildiği tarihten itibaren **onbeş gün** içinde o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödemek zorundadır.

Büro, görevlendirilen avukatın işi yürütmesiyle ilgili aşamaları izler.

18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlardaki adli yardıma ilişkin hükümler saklıdır.

Büronun gelir ve giderleri: –Madde 180

(Değişik: 2/5/2001 - 4667/88 md.)

Adli yardım bürosunun gelirleri şunlardır:

a) İki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde üçü ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde üçü,

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, disiplin âmirlerinin tâyin ve tespiti, disiplin kurullarının kuruluş, işleyiş ve çalışmalarını ile disiplin soruşturmalarına ilişkin usûl ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik hükümleri, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını dışında kalan Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtlarında görevli memurlar ile sözleşmeli personel hakkında uygulanır.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 65 sayılı Devlet Memurları Kanununu 134 üncü maddesine ve 24/10/1982 tarihli ve 178 8 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Disiplin Kurulları ve Disiplin Âmirleri Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Atamaya yetkili âmir: Adalet Bakanını,
- b) Bakan: Adalet Bakanını,
- c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- ç) Disiplin âmiri: Yönetmeliğe ekli cetvelde disiplin âmiri olarak gösterilen kişileri,
- d) Komisyon disiplin kurulu: Bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri adalet komisyonları ile adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarını,
- e) (Değişik:RG-15/5/2019-30775) Bakan Yardımcısı: Adalet Bakanlığını Bakan Yardımcısını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin Âmirleri ve Disiplin Kurullarının Görev ve Yetkileri

Disiplin cezaları: –Madde 5

(1) Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanunun 125 inci maddesi uygulanır.

Disiplin âmirleri: –Madde 6

(1) Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında çalışan personelin uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları Ek Cetvel’de gösterilen yetkili disiplin âmirleri tarafından verilir.

(2) Cetvelde disiplin âmiri olarak tespit edilen unvanlara ait görevleri yetki ile veya vekâleten yürütenler de bu görevi yürüttükleri sürece disiplin âmirliği yetkisine sahiptir.

(3) Cetvelde gösterilen disiplin âmiri unvanını taşıyan birden fazla kişi olması durumunda, yapılan iş bölümüne göre ilgili olan, ilgili birden fazla ise kıdemli olan disiplin âmirliği yetkisini kullanır.

Üst disiplin âmirleri: –Madde 7

(1) Bakan, Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarında görevli bütün memurların üst disiplin âmiridir.

(2) (Değişik:RG-15/5/2019-30775) İlgili Bakan Yardımcısı, Bakanlık merkez teşkilâtında görevli bütün memurların Bakandan sonra gelen üst disiplin âmiridir.

(3) Bakanlığın birim âmirleri ile bağlı kuruluşların âmirleri, birimlerindeki bütün personelin diğer disiplin âmirlerine göre üst disiplin âmiridir.

(4) Üst disiplin âmirleri, bu sıfatla hâiz oldukları yetkileri her derecedeki memur hakkında doğrudan kullanabilirler.

2- Genel Müdür Yardımcısı GİH Sınıfı (Hâkim-Savcı Sınıfı kadrolarına meslek mensupları haricinde atama durumunda GİH Sınıfı sayılanlar dahil)	Genel Müdür	İlgili Bakan Yardımcısı	
3- Daire Başkanı GİH ve TH Sınıfı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür	İlgili Bakan Yardımcısı
4- Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı, AB Uzmanı, AB Uzman Yardımcısı, Avukat, Şube Müdürü, Müdür	İlgili Daire Başkanı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür
5- Müdür Yardımcısı, Şef, Araştırmacı, Uzman, Mühendis, Mütercim, Mimar, Teknik Ressam, Öğretmen, Sosyal Çalışmacı, Psikolog, Sosyolog, Eğitim Uzmanı, Eğitim Rehberi, Bilgisayar İşletmeni, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, Sekreter, Memur ve diğer personel	Şube Müdürü	İlgili Daire Başkanı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı
6-Bilgi işlem birimlerinde;			
a) Bilgi İşlem Müdürü, Şube Müdürü, Müdür	İlgili Daire Başkanı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür
b) Mühendis, İstatistikçi, Çözümleyici, Programcı, Araştırmacı, Uzman ve diğer personel	Şube Müdürü	İlg. Daire Başkanı	İlgili Genel Müdür Yardımcısı
7-Kontrolörler Kurulunda;			
a) Kontrolörler Kurulu Başkanı	Genel Müdür	İlgili Bakan Yardımcısı	
b) Başkan Yardımcısı, Başkontrolör, Kontrolör, Stajyer Kontrolör	Kontrolörler Kurulu Başkanı	Genel Müdür	-
F- MÜSTAKİL DAİRE BAŞKANLIKLARI			
1- Başkan GİH Sınıfı (Hâkim-Savcı Sınıfı kadrolarına meslek mensupları haricinde atama durumunda GİH Sınıfı sayılanlar dahil)	İlgili Bakan Yardımcısı	Bakan	
2- Daire Başkanı GİH ve TH Sınıfı	Başkan	İlgili Bakan Yardımcısı	
3) Adalet Uzmanı, Adalet Uzman Yardımcısı, Mali Hizmetler Uzmanı, Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı, Şube Müdürü, Bilgi İşlem Müdürü, Müdür, Sivil Savunma Uzmanı, Savunma Uzmanı, Koruma ve Güvenlik Amiri	Daire Başkanı	Başkan	İlgili Bakan Yardımcısı

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ

35.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; adli süreçte suç mağdurlarına ve adli desteğe ihtiyaç duyan kişilere sağlanacak hizmetler ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemelere sunulacak hizmetlerin yerine getirilmesine dair görev, yetki ve sorumluluklar ile buna ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik; adli süreçte suç mağdurlarına ve adli desteğe ihtiyaç duyan kişilere sunulacak hizmetler ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemelere sunulacak hizmetlere ilişkin temel ilkeleri, yükümlülükleri, merkez ve taşra teşkilatının çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik; 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 52, 234 ve 236 ncı maddeleri, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 15, 22, 32, 33, 34, 35 ve (Değişik ibare: RG-4/8/2022-31913) 39 uncu maddeleri ile 41/A maddesi, 9/1/2003 tarihli ve 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 5, 6 ve 7 nci maddeleri, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 53 üncü maddesi, 10/6/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 ve 16 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Adalet komisyonu: Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunu,

b) Adli destek hizmetleri: Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelerin talebiyle ya da kişilerin başvurusu ile psikolog, pedagoğ sosyal çalışmacılar ve ilgili diğer personel aracılığıyla sunulan hizmetleri,

c) Adli destek görevlisi: Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ile adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacı olarak çalıştırılan,

ç) Adli görüşme: Mahkemelerden veya Cumhuriyet başsavcılıklarından adli görüşme odasında yönlendirilen dosyalardaki kişilerle adli görüşme odalarında yaşlarına ve içinde buldukları duruma uygun şekilde adli destek görevlisi aracılığıyla yapılan görüşmeyi,

d) Adli görüşmeci: Adli görüşme odasında çalışmak üzere görevlendirilen adli destek görevlisini,

e) Bakan: Adalet Bakanını,

f) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

g) Bakmakla yükümlü olunan kişi: Suç dolayısıyla ölenin eşini, çocuğunu, anasını, babasını, kardeşini veya ölenle evlatlık bağı bulunanları,

ğ) Başkan: Bakanlık Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanını,

h) Başkanlık: Bakanlık Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığını,

ı) Gönüllü: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünde bilgi, beceri ve ilgi alanları doğrultusunda gönüllülük esasına göre çalışan kişiyi,

2828 SAYILI SOSYAL HİZMETLER KANUNU 4.BÖLÜM

36.
ÜNİTE

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Tespit, İnceleme ve Koruma

Tespit ve inceleme: –Madde 21

Kurum, korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli ve **yaşlılar** ile sosyal hizmetlere ihtiyacı olan diğer kişileri tespit ve incelemekle görevlidir.

Bu kişilerin Kuruma duyurulmasında ve incelemeye ilişkin olarak Kurum ile işbirliğinde bulunulmasında mahalli mülki amirler, sağlık kuruluşları ve köy muhtarları ile genel kolluk kuvvetleri ve belediye zabıta memurları yükümlüdürler.

Korunma kararı: –Madde 22

Korunmaya ihtiyacı olan çocukların reşit oluncaya kadar bu Kanun hükümlerine göre Kurumca kurulan sosyal hizmet kuruluşlarında bakım ve yetiştirilmeleri ve bir meslek seçimi edilme ihtisusundaki gerekli tedbir kararı 17/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece alınır. Bu karar için gerekli belge Kurumca düzenlenir ve ilgili mahkemeye gönderilir.

Haklar da derhal korunma tedbiri alınmasında zorunluluk görülen çocuklar mahkeme kararı alınıncaya kadar, bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda veya aile yanında mahalli mülki amirin onayı alınmak suretiyle bakım altına alınır.

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/17 md.) Sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporda, 5395 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca çocuğun derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durum olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varması hâlinde mülki idare amirinin onayı ile çocuk ailesine teslim edilebilir.

Koruyucu aile: –Madde 23

Mahkemece korunma kararı alınan korunmaya ihtiyacı olan çocuğun bakımı ve yetiştirilmesi bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda olduğu kadar Kurumun denetim ve gözetiminde bir “Koruyucu Aile” tarafından da yerine getirilebilir. **(Değişik ikinci cümle: 6/2/2014-6518/18 md.)** Koruyucu aileye, korunmaya ihtiyacı olan çocuğun bakımı ve yetiştirilmesine karşılık olarak ikinci fıkra kapsamında ödeme yapılabileceği gibi koruyucu aile bu işi gönüllü olarak üstlenebilir.

(Değişik ikinci fıkra: 6/2/2014-6518/18 md.) Koruyucu aile hizmeti kapsamında aile yanına yerleştirilen çocukların bakım, eğitim, kurs, okul, yemek ve taşıma servisi, harçlık ve benzeri ihtiyaçları esas alınarak koruyucu ailelere, bu giderlerin tamamına karşılık toplu bir ödeme yapılmasına veya her bir gider türü için ayrı ayrı yapılacak ödemelerin kapsamına, ödeme tutarlarına, yapılacak ödemelerin usul ve esasları ile koruyucu ailelerin seçimine, çocukla ilgili sorumluluklarına ve hizmetin işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir ve bu kapsamda verilecek ödemelerden hiçbir kesinti yapılmaz.

(3) 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “yetkili ve görevli mahkemece” ibaresi “3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu fıkroda yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

Korunma kararının süresi ve kaldırılması: –Madde 24

Korunma kararı genel olarak çocuk reşit olana kadar devam eder. Ancak bu karar, korunma

3071 SAYILI DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN

37.
ÜNİTE

Amaç: –Madde 1

(Değişik: 2/1/2003-4778/23 md.)

Bu Kanunun amacı, Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarının kullanılma biçimini düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik: 2/1/2003-4778/24 md.)

Bu Kanun, Türk vatandaşları ve Türkiye'de ikamet eden yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi ile idarî makamlara yapılan dilek ve şikâyetler hakkındaki başvuruları kapsar.

Dilekçe hakkı: –Madde 3

Türk vatandaşları kendileri ve veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyet hakkı da, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarına sahiptirler.

(Ek: 2/1/2 03 4778/25 md.)Türkiye'de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esasını gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler.

Örnek Soru Tarzı

“Türkiye’de ikamet eden yabancılar esasını gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler”

3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanuna göre yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Eşitlik
B) Karşılıklılık
C) Adalet
D) Kanunilik
E) Anlaşmalar

Cevap B

Dilekçede bulunması zorunlu şartlar:

–Madde 4

(Değişik: 2/1/2003-4778/26 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir.

Gönderilen makamda hat –Madd 5

Dilekçe, konusuyla ilgili olmayan bir idari makama verilmesi durumunda, bir makam tarafından yetkili idari makama gönderilir ve ayrıca dilekçe sahibine de bilgi verilir.

İncelenemeyecek dilekçeler: –Madde 6

Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden;

- a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar,
c) 4 üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayanlar,

İncelenemezler.

Dilekçenin incelenmesi ve sonucunun bildirilmesi: –Madde 7

(Değişik: 2/1/2003-4778/27 md.)

Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine **en geç otuz gün** içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam: –Madde 1**

Bu Usul ve Esasların amacı, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(Değişik: RG-14/12/2022-32043)

Bu Usul ve Esaslar, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 55 inci, 56 ncı, 57 nci ve 58 inci maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 220/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(Değişik: RG 4/12/202 -320 3)

Bu Usul ve Esaslar da geçen;

- a) Bakanlı :** Hazine ve Maliye Bakanlığını,
- b) Gerçekleştirme görevlisi:** Harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanmasına yönelik iş ve işlem süreçlerinde görev yapan kişileri,
- c) Görüş yazısı:** Ön malî kontrol sonucunda malî karar ve işlemlerin uygun bulunup bulunmadığı yönünde verilen yazılı görüşü veya dayanak belge üzerine yazılan şerhi,
- d) Harcama birimi:** Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birim ile ödenek gönderme belgesi ile ödenek gönderilen birimleri,

e) Harcama yetkilisi: Bütçeyle ödenek tahsis edilen veya ödenek gönderme belgesi ile ödenek gönderilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisini,

f) İç kontrol: İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak ü tilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontrol r bütünü,

g) İdare: Dzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki her bir kamu idaresini,

h) Kanun: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununu,

i) Malî hizmetler birimi: Strateji geliştirme başkanlıkları ve strateji geliştirme daire başkanlıkları ile strateji geliştirme ve malî hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükleri, bu birimlerin kurulmadığı idarelerde bu idarelerin mevcut yapılarında malî hizmetlerini yürüten birimi, mahalli idarelerde ise ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulan birimleri,

j) Ön malî kontrol: İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolünü,

k) Usul ve Esaslar: Bu Usul ve Esasları,

l) Üst yönetici: Kanunun 11 inci maddesine göre tanımlanan üst yöneticisi,

ifade eder.

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, adli personele ve Devlet davalarını takibe yetkili Hazine Avukatları, Hazine Avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kanuna göre yetkili kılınan kişiler ile muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara yol gideri ve tazminat verilmesidir.

Yol giderleri tazminatı: –Madde 2

(Değişik: 23/7/2010-6009/30 md.)

Daire dışında yapılması gereken her keşif ve icra işlemi ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri için; hâkimlere, Cumhuriyet savcılarına, adli tabiplere, icra müdürleri ve yâdımıcıları ile icra işlemlerini yapmakla yetkili memurlara, Hazine avukatlarına, Hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kanuna göre yetkili kılınan kişilere ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara (275); yazı işleri müdürlükleri, muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara, zabıt kâtiplerine ve ceza ve infaz kurum personeli hariç olmak üzere diğer adli ve idarî yargı personeline (200); mübaşir ve hizmetlilere (150) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar yol tazminatı ödenir.

Bu madde uyarınca yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden her ayın sonunda ödenir ve ayrıca yevmiye ödenmez.

(2) 24/11/2021 tarihli ve 7343 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle bu fıkraya “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal

çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara” ibaresi eklenmiş; fıkra da yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Bir kişinin alacağı aylık yol tazminatı tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının ek gösterge dahil **iki katını** geçemez.

Kamu adına takibi gereken işler il Hazine avukatlarına, Hazine avukatı olmaya il ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve ödenecek yol giderleri ile yol tazminatı bu madde hükümlerine göre bütçeni ilgili tertibinden ödenir.

Bu madde uyarınca ödenen yol tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Yol giderleri ilgili kişiler tarafından karşılanır. Görülen işler birden fazla ise ödenecek yol gideri uzaklıkla orantılı şekilde hesaplanır: –Madde 2

(Ek: 18/5/2004-5172/2 md.; Mülgâ: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

–Madde 3

492 Sayılı Harçlar Kanununun 34 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 – 1991 Mali Yılında yol tazminatı olarak, 1991 Mali Yılı Bütçe Kanununa ekli (H) cetveli ile tesbit edilmiş olan (30.000.-) TL. esas alınır.

Geçici Madde 2 – (Ek: 23/7/2010-6009/31 md.)

21/11/2008 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun 2 ncı maddesi uyarınca banka hesaplarına yatırılan paralar, bu süreler içinde çalışan personele çalışma süresi dikkate alınarak 21/11/2008 tarihinden önce yürürlükte bulunan Kanun hükümlerine göre dağıtılır. Bu şekilde yapılacak ödemelerin Kanunda

KISIM III
Harcirah Unsurları

BÖLÜM I
Yol Masrafı

Memuriyet mahalleri içinde yol masrafı: –Madde 28

Memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48 nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutat olan taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir.

Acele ve zorunlu hallerde, daire amirinin onayı ile, mutat taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi halinde bu taşıt için yapılan masraf yol masrafı olarak ödenir.

1.
test

6245 SAYILI HARCIRAH KANUNU

1. 6245 sayılı Harcirah Kanununa göre memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48 nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutat olan taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir. Acele hallerde kimin onayı ile, mutat taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi halinde bu taşıt için yapılan masraf yol masrafı olarak ödenir?

- A) Vali
B) Vali Yardımcısı
C) Mal müdürlüğü
D) Daire Amiri
E) Emniyet Müdürlüğü

2. 6245 sayılı Harcirah Kanununa göre memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48 nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutat olan taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir. Zorunlu hallerde kimin onayı ile, mutat taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi halinde bu taşıt için yapılan masraf yol masrafı olarak ödenir?

- A) Vali
B) Vali Yardımcısı
C) Daire Amiri
D) Mal müdürlüğü
E) Emniyet Müdürlüğü

CEVAP ANAHTARI

1	D	2	C						
---	---	---	---	--	--	--	--	--	--

5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNU

41. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Amaç, Kapsam, Temel İlkeler, Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Temel İlkeler

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Kanun, korunma ihtiyacı olan çocukla hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkileri ile ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar –Madde 3

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, **onsekiz yaşını** doldurmamış kişiyi; bu kapsamda,

1. Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2. Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Mahkeme: Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerini,

c) Çocuk hâkimi: Hakkında kovuşturma başlatılmış olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

d) Kurum: Bu Kanun kapsamındaki çocuğun bakılıp gözetildiği, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildiği resmî veya özel kurumları,

e) Sosyal çalışma görevlisi: (Değışik: 13/6/2012-6327/38 md.) Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında görev yapan kurumlardan meslek mensuplarını, ifade eder.

Temel ilkeler: –Madde 4

(1) Bu Kanunun uygulanmasında, çocuğun haklarının korunması amacıyla;

a) Çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması,

b) Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi,

c) Çocuk ve ailesinin herhangi bir nedenle ayrımcılığa tâbi tutulmaması,

d) Çocuk ve ailesi bilgilendirilmek suretiyle karar sürecine katılımlarının sağlanması,

e) Çocuğun, ailesinin, ilgililerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içinde çalışmaları,

f) İnsan haklarına dayalı, adil, etkili ve süratli bir usûl izlenmesi,

g) Soruşturma ve kovuşturma sürecinde çocuğun durumuna uygun özel ihtimam gösterilmesi,

h) Kararların alınmasında ve uygulanmasında, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimi ve

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması ile Çocuk Koruma Kanununun uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, denetim altına alınmasına karar verilen, korunma ihtiyacı olan ve suça sürüklenen çocuklar hakkında yürütülecek uygulamalar ile sosyal inceleme raporlarına ve suça sürüklenen çocukların soruşturma ile yargılama usûllerine ilişkin kuralların uygulanmasını ve bu konuyla ilgili olarak görev yapanların hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimine dair usûl ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 32 ve 47 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, **onsekiz yaşını** doldurmamış kişiyi; bu kapsamda,

1) Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlâkî, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2) Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Çocuk hâkimi: Hakkında kovuşturma başlatılmış olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

c) Kanun: 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununu,

d) Kurum: Bu Yönetmelik kapsamındaki çocuğun bakılıp gözetildiği, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildiği resmi veya özel kurumları,

e) Mahkeme: Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuk mahkemesi bulunmayan yerlerde ya da asliye hukuk mahkemesi ile ceza mahkemelerini,

f) Sosyal çalışma görevlisi: Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını,

g) Denetim görevlisi: Denetimli serbestlik ve yardım merkezlerinde kadrolu veya geçici olarak görev yapan psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmeni,

h) Şube Müdürlüğü: Taşra teşkilâtındaki denetimli serbestlik ve yardım merkezî şube müdürlüğünü,

i) Büro: Şube müdürlüğü bulunmayan ilçelerde denetimli serbestlik ve yardım hizmetlerini yürütmek üzere şube müdürlüğüne bağlı olarak kurulan büroyu,

ifade eder.

ÇOCUK KORUMA KANUNUNA GÖRE VERİLEN KORUYUCU VE DESTEKLEYİCİ TEDBİR KARARLARININ UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

43. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esaslarına, bu kararların yerine getirilmesinde kurumların görev ve sorumluluklarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(Değişik:RG-23/5/2012 2830)

(1) Bu Yönetmelik, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 47 nci maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, **onsekiz yaşını** doldurmamış kişiyi; bu kapsamda,

1) Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlâkî, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2) Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da

işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Çocuk hâkimi: Hakkında kovuşturma başlatılmış olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

c) Kanun: 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununu,

ç) Kurum: Bu Yönetmelik kapsamında i çocuğun bakılıp gözetildiği, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildiği resmî veya özel kurumları

d) Mahkeme Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerini, çocuk mahkemesi bulunmayan yerlerde aile ya da asliye hukuk mahkemeleri ile ceza mahkemelerini,

e) Sosyal çalışma görevlisi: Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler

Koruyucu ve destekleyici tedbirler:

–Madde 5

(1) Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun yararı göz önünde bulundurularak, öncelikle kendi aile ortamında korunmasının sağlanması ile yaşına ve gelişimine uygun eğitim ve öğretiliminin desteklenmesini, kişiliğinin ve toplumsal sorumluluğunun geliştirilmesini sağlamaya yönelik;

a) Danışmanlık,

b) Eğitim,

c) Bakım,

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**Amaç: –Madde 1**

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, aile mahkemeleri tarafından verilen çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine dair görev, yetki ve sorumluluklar ile buna ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, aile mahkemeleri tarafından verilen çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde görevli ve yetkili birimler ile buna dair görev ve sorumluluklar, teslim mekânlarının oluşturulması, ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilme usulü, şikâyet ve itiraz, diğer kurumlar ile işbirliği, eğitim ve denetim ile hizmetin izlenimine dair usul ve esasları kapsar.

Dayana –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 41/İ maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık:** Adalet Bakanlığını,
- b) Başkanlık:** Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığını,
- c) Başsavcılık:** Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün gözetimi ve denetimi altında bulunduğu ilgili Cumhuriyet başsavcılığını,
- ç) Çocuk:** Daha erken yaşta ergin olma durumu hâriç **on sekiz yaşını** doldurmamış kişiyi,

d) Çocuk teslimi: Velayete ilişkin verilen ilam veya tedbir kararına istinaden süreklilik arz etmeyen, çocuğun yükümlüden alınarak hak sahibine verilmesi sürecini,

e) Diğer personel: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde müdür, müdür yardımcısı, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı dışındaki çalışanları,

f) Hak sahibi: Çocuk teslimi işlemlerinde velayet kendisine verilen kişiyi kişise ilişki kurulması işlemlerinde ise velayet altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocukla arasında kişisel ilişki kurulan kişiyi,

g) Kişisel ilişki ilam veya tedbir kararına istinadın ve aye i altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da diğer kişilerin çocukla sınırlı bir süre görüşmesi veya birlikte kalması sürecini,

ğ) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren personel ve görevlileri,

h) Müdür: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürünü,

ı) Müdürlük: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünü,

i) Müdür yardımcısı: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdür yardımcısını,

j) Öğretmen: Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan öğretmenleri,

k) Teslim mekânı: Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirildiği çocuk dostu olarak düzenlenen ortamları,

4787 SAYILI AİLE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİNE DAİR KANUN

45.
ÜNİTE

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, aile mahkemelerinin kuruluş, görev ve yargılama usullerini düzenlemektir.

Bu Kanun, aile hukukundan doğan dava ve işleri görmek üzere kurulan aile mahkemelerine dair hükümleri kapsar.

Aile mahkemelerinin kuruluşu:

–Madde 2

Aile mahkemeleri, Adalet Bakanlığınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak her ilde ve merkez nüfusu yüzbinin üzerindeki her ilçede, tek hâkimli ve asliye mahkemesi **dercesinde** olmak üzere kurulur. Aile mahkemelerinin yargı çevresi, kurulduğu il ve ilçenin mülkî sınırlarıyla belirlenir. Ancak yargı çevre Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca değiştirilebilir.

Gerektiğinde birinci fıkrada ki usule göre bir yerdeki aile mahkemesinin birden çok dairesi kurulabilir. Bu durumda daireler numaralandırılır. Aile mahkemesi kurulamayan yerlerde bu Kanun kapsamına girilen dava ve işlere, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Asliye Hukuk Mahkemesince bakılır.

Aile mahkemelerinde bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel bulunur.

Aile mahkemeleri hâkimlerinin nitelikleri ve atanmaları: –Madde 3

Aile mahkemelerine, atanacakları bölgeye veya bir alt bölgeye hak kazanmış, adli yargıda görevli, tercihan evli ve çocuk sahibi, **otuz yaşını** doldurmuş ve aile hukuku alanında lisansüstü eğitim yapmış olan hâkimler arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır.

Aile mahkemelerinin görevleri:

–Madde 4

Aile mahkemeleri, aşağıdaki dava ve işleri görürler:

1. 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun Üçüncü Kısım hariç olmak üzere İkinci Kitabı ile 3.12.2001 tarihli ve 4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna Göre Aile Hukukundan doğan dava ve işler,
2. 20.5.1982 tarihli ve 267 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanuna göre aile hukukuna ilişkin yabancı mahkeme kararlarının tanım ve tenfizi,
3. Kanunlarla verilen diğer görevler.

Uzmanlardan yararlanma :–Madde 5

– (Değişik birinci fıkra:17/10/2019-7188/14 md.)
Aile mahkemeleri,

1. Davanın esasına girilmeden önce veya davanın görülmesi sırasında, mahkemece istenen konular hakkında taraflar arasındaki uyuşmazlık nedenlerine ilişkin araştırma ve inceleme yapmak ve sonucunu bildirmek,
2. Mahkemenin gerekli gördüğü hâllerde duruşmada hazır bulunmak, istenilen konularla ilgili çalışmalar yapmak ve görüş bildirmek,
3. Mahkemece verilecek diğer görevleri yapmak, üzere tercihan; evli ve çocuk sahibi, **otuz yaşını** doldurmuş ve aile sorunları alanında lisansüstü eğitim yapmış olanlar arasından Adalet Bakanlığınca adliyelerde görevlendirilen psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacılardan yararlanılır.

Bu görevlilerin bulunmaması, iş durumlarının müsait olmaması veya görevin bunlar tarafından yapılmasında hukukî veya fiilî herhangi bir engel bulunması ya da başka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması hallerinde, diğer kamu kurum ve

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Temel İlkeler ve Tanımlar

Amaç, kapsam ve temel ilkeler:

–Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasında ve gereken hizmetlerin sunulmasında aşağıdaki temel ilkelere uyulur:

a) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, özellikle Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve yürürlükteki diğer kanuni düzenlemelere esas alınır.

b) Şiddet mağdurlarına verilecek destek ve hizmetlerin sunulmasında temel insan haklarına dayalı, kadın erkek eşitliğine duyarlı, sosyal devlet ilkesine uygun, adil, etkili ve süratli bir usul izlenir.

c) Şiddet mağduru ve şiddet uygulayan için alınan tedbir kararları insan onuruna yaraşır bir şekilde yerine getirilir.

ç) Bu Kanun kapsamında kadınlara yönelik cinsiyete dayalı şiddeti önleyen ve kadınları cinsiyete dayalı şiddetten koruyan özel tedbirler ayrımcılık olarak yorumlanamaz.

Tanımlar: –Madde 2

(1) Bu Kanunda yer alan;

a) Bakanlık: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını,

b) Ev içi şiddet: Şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet,

c) Hâkim: Aile mahkemesi hâkimi,

ç) Kadına yönelik şiddet: Kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyet ayrımcılığı ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranışı,

d) Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanmasında muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı,

e) Şiddet mağduru: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışlara doğrudan ya da dolaylı olarak maruz kalan veya kalma tehlikesi bulunan kişiyi ve şiddetten etkilenen veya etkilenme tehlikesi bulunan kişileri,

f) Şiddet önleme ve izleme merkezleri: Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını **yeddi gün yirmidört saat** esasıyla yürüten merkezleri,

g) Şiddet uygulayan: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışları uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişileri,

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUNA İLİŞKİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

2. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınlar, çocuklar, aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi ile şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali olan kişiler hakkında şiddetin önlenmesine yönelik tedbirler ile bu tedbirlerin alınması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen dayanaklarıdır.

Tanımlar ve kısaltmalar –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aydınlatılmış rıza: Korunan kişinin kendisi hakkında verilebilecek tedbir kararının anlayabileceği bir biçimde sebepleri, aşamaları ve sonuçları hakkında açıklama yapılarak bilgilendirilmesi ve özgür iradesi ile bu hususların tamamını anlayıp kabul ettiğine dair yazılı beyanını,

b) Bakanlık: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını,

c) Gecikmesinde sakınca bulunan hal: Kolluk tarafından yapılacak tahkikat ve risk değerlendirilmesi sonucunda, derhal işlem yapılmadığı takdirde, şiddet eyleminin önlenmemesi, kişinin can güvenliği, hak ve hürriyetlerinin korunmasının tehlikeye girmesi, korunan kişinin zarar görmesi, şiddet eyleminin iz, eser, emare ve delillerinin kaybolması, şiddet

uygulayanın kaçması veya kimliğinin tespit edilememesi gibi ihtimallerin ortaya çıkması ve resen veya ilgilinin talebi üzerine mülki amirden ya da hâkimden karar almak için yeterince vakit bulunamaması halini,

ç) Geçici koruma: Hayati tehlikesi bulunan şiddet mağdurunun kolluk tarafından gerektiğinde her türlü teknik cihaz ve donanmlarla, **yirmidört saat** esasına göre kesinlikle şiddet uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişilerden gelebilecek tehlikelerden korunması amacıyla yerine getirilen tedbiri,

d) Genel Müdürlük: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü,

e) Hâkim: Aile mahkemesi hâkimini,

f) Hayati tehlike: Bir kimsenin ölümlü sonuçlanabilecek bir şiddet olayına maruz kalması ya da kalma ihtimalinin bulunması halini,

g) İhbar ve şikâyet: İhbar, üçüncü kişiler tarafından ilgili makam veya mercilere olayın yazılı, sözlü veya başka bir suretle bildirilmesini; şikâyet, şiddet mağdurunun şiddet veya şiddet tehlikesi halinde ilgili makam veya mercilere müracaat etmesini,

ğ) Kanun: 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunu,

h) Kolluk: Polis, jandarma ve sahil güvenlik birimlerini,

ı) Kolluk amiri: Hakkında tedbir kararı verilen kişilerin yerleşim yeri veya bulunduğu ya da tedbirin uygulanacağı yerdeki Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından atamalarındaki usule göre konu ile yetkili ve görevli kolluk biriminin komutanını/amirini,

ŞİDDET ÖNLEME VE İZLEME MERKEZLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

3. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Temel İlkeler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)'nin kuruluş, işleyiş ve yürüteceği işlemlere ilişkin usul ve esaslar ile ŞÖNİM'de çalışacak personelin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 8/3/2012 tarihi ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddet Önlenmesine Dair Kanununun 14 üncü ve 15 inci maddeleri ile 3/6/2011 tarih ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu ve 22 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alo 183: Aile, Kadın, Çocuk, Engelli, Yaşlı Sosyal Hizmet Danışma Hattını,

b) Bakanlık: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını,

c) Genel Müdürlük: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünü,

ç) Hâkim: Aile mahkemesi hâkimini,

d) İl Müdürlüğü: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünü,

e) İl Müdürü: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürünü,

f) Kanun: 6284 sayılı Kanunu,

g) Kolluk: Polis, jandarma ve sahil güvenlik birimlerini,

ğ) Konukevi: Fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri ve kadın konuyu, sığınmaevi, kadın sığınak, kâdinevi, şefkatevi ve benzeri adlarla açılmış ya da açılacak yatılı sosyal hizmet kurumu.

h) Komisyon: Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonunu,

ı) Meslek elemanı: Üniversitelerin sosyal hizmet, psikoloji, çocuk gelişimi, psikolojik danışmanlık ve rehberlik ile sosyoloji bölümlerinden mezun olan meslek mensuplarını,

i) Müdahale planı: Şiddet mağdurlarının karşılaştığı sorunların çözümü konusunda izlenecek aşamaların belirlenebilmesi amacıyla sorunu ve kişiyi tanıma ve tanımlama, veri toplama, durum saptama, değerlendirme ve sonuçlandırma aşamalarının görülebileceği planı,

j) Müdür: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi müdürünü,

k) Sistem: Şiddet mağduru ve beraberindeki çocuklar ile şiddet uygulayanın kimlik bilgilerinin, tedbir kararları ile kararların uygulanma sonuçlarının ve diğer hizmetlerin aşamaları ile etkilerine dair raporların, konukevlerinin kapasite ve doluluk oranlarının kayıt edildiği ve iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlardan veri alışverişinin sağlandığı elektronik veri sistemini,

l) Sivil toplum kuruluşu: Kâr amacı gütmeyen ve kazanç paylaşma amacı dışında kurulmuş dernek ve vakıf gibi özel hukuk tüzel kişilerini,

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümlerine göre verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemlerle takibine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, Kanun kapsamında düzenlenen teknik araç ve yöntemlerle takip uygulamasına ilişkin görev, yetki ve sorumluluğu bulunan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının konu ile ilgili iş ve işlemlerini kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununun 12 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği: İl Emniyet Müdürlüklerinde Asayiş Şube Müdürlüğü ve İlçe Emniyet Müdürlüğü/Amirliği bünyesinde aile içi şiddet ve kadına karşı şiddete ilişkin iş ve işlemleri yürüten birimi,

b) Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü/Kısım Amirliği: İl Jandarma Komutanlıkları bünyesinde aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarına ilişkin iş ve işlemleri yürüten birimleri,

c) Asgari mesafe: Kolluk birimlerinin acil durumda hızlı ve etkin müdahalesini sağlamak üzere yükümlü ve şiddet mağdurunun ev ve iş adresi ile bulunduğu konumun birbirine olan yakınlığı, buldukları şehrin yüzölçümü, nüfus

yoğunluğu, trafik durumu, kolluk birimlerinin etkin müdahale süresi gibi ölçütler göz önünde bulundurularak belirlenen, yükümlünün şiddet mağduruna fiziksel olarak herhangi bir biçimde zarar vermesini engelleyecek mesafeyi,

ç) İl müdürlükleri: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı il müdürlüklerini,

d) Elektronik kelepçe: Yükümlünün ayak veya kol bileğine takılan elektronik cihazı,

e) Güvenli bölge: Yükümlünün riskli olarak şiddet mağduruna zarar ve mehtimalinin düşük olduğu güvenli yer ya da konumu,

f) İhlal tespit tutanağı: İzleme sürecinde yükümlünün yasak bölgeyi ihlal etmesi, cihazı çarpması zarar vermesi ve yükümlülüğünü etkisiz kılacak davranışlarının tespit edilmesi halinde izleme personeli tarafından takip kararının ihlaline ilişkin düzenlenecek tutanağı,

g) İletişim listesi: İzleme personeli tarafından yapılacak acil aramalarda, hızlı yönlendirme ve müdahaleyi kolaylaştırmak amacıyla ilgili kurum, kuruluş ve personelin iletişim bilgilerinin yer aldığı formu,

ğ) İlgili kolluk birimi: Hakkında takip kararı verilen kişilerin yerleşim yeri veya bulunduğu yerdeki İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesindeki yetkili ve görevli birimi,

h) İzleme merkezi: İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulu, şiddet mağduru ve yükümlünün teknik araç ve yöntemlerle takibi, olası takip kararı ihlallerinin engellenmesi ve tespiti amacıyla oluşturulan elektronik izleme merkezini,

ı) İzleme merkezi amiri: İzleme merkezinin idaresinden sorumlu amiri,

i) İzleme personeli: İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutan-

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58

WhatsApp: 0 505 925 57 81

www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

